POHJANTUULI

Yksi on — veljeni, tiedä —
ihmisen määrä:
kaikessa ihminen olla,
suon yli polkunsa viedä
vuorille, hyljätä väärä.

Uuno Kailas

10 1934

POHJATUULI

Kirjallis-taiteellinen aikakauslehti

Toimisto:
Helsinki . Rehbinderintie 5—7 B . Puh. 34 395

Lehti ilmestyy joka kuukauden 15 ja viimeinen päivä. Tilaushinnat 1/1 vk. 48:—, 1/2 28:—, 1/4 15:—, ulkomaille 75:—. Irtonumerot 4:—. Ilmoitushinnat 1/1 sivu 1000:—, 1/2 550:—, 1/4 350:—, 1/8 200:—.

Taloudenhoitaja tavattavissa tiistaisin ja lauantaisin klo 17—20. Puh. 34 395. Rehbinderintie 5—7 B

Toimitus:
Yrjö Koivukari, Eino Mikkola.

SISÄLTÖ:

POHJATUULI

Kirjallis-taiteellinen aikakauslehti

Ilmestyy kuukauden 15 ja viimeinen päivä

Oikeudenmukaisuudesta.

Kun nyt on kulunut 16 vuotta vuoden 1918 tapahtumista, niin meillä on syytä kohottaa sitä verhoa, jonka takaa me koetamme saada vastauksen siihen, ketkä olivat syyllisiä ja ketkä syyttömiä kansalliseen onnettomuuteemme, veljessotaan, itsenäisyytemme aamuna, verisiin taisteluihin, jotka muodostuivat kansamme vapaussodaksi. Vai voiko lainkaan olla syyttömiä niiden joukossa, jotka on kerran istutettu syyllisten penkille. Olivatko kaikki ne, jotka taistelivat tämän maan kansallista vapautta, riippumattomuutta, vastaan, tietoisia siitä mitä he tekivät. Me voimme siihen vastata, että eivät olleet. Suurin osa niistä miehistä, jotka viruivat vuosina 1918 ja 1919 vankileireissä, oli syyttömiä siihen mitä oli tapahtunut. Siihen voimme saada valaistusta silmäillessämme lyhyesti tapahtumien kulkua punaisten puolella vuonna 1917 syksyllä ja vapaussotakeväänä. — Kun punakaarteja alettiin muodostaa edellä sanottuna syksynä, niin niiden miehistön pääosa käsitti, kuten yleensä on tunnettua, joukon irtolaisia, suurelta osaltaan roskaväkeä, jotka täydensivät rivejään vankiloista vapauttamillaan rikollisilla ja näiden johtajina oli kourallinen täysin edesvastuuttomia seikkailijoita. Varsinainen työväestö pysytteli suurimmalta osaltaan syrjässä silloisten tapahtumien kulusta. Kun sosialidemokraattinen puolue taipui tammikuun lopussa 1918 punakaartilaisjohdon vaatimuksesta julistamaan aseellisen vallankumouksen »työväenluokan» diktatuurin toteuttamiseksi, niin oli punaisten joukkojen vahvuus n. 20,000 miestä, huomattavalta osaltaan vielä aseistamattomia. Kun punaisten sotatoimet eivät menestyneetkään sillä nopeudella kuin mitä johtajat olivat kuvitelleet, niin tammi-helmikuun vaihteessa oli heidän ryhdyttävä hankkimaan lisää väkeä. Ammattiyhdistyksille annettiin määräys, että niiden on värvättävä ammattiyhdistyksiin kuuluva työväki punakaartiin ja samalla sanottiin uhkaus, että ne työläisistä, jotka eivät määräystä noudata, tulevat menettämään työpaikkansa, siis leipänsä, ja heitä tullaan kohtelemaan työväenluokan vihollisina. Vaikka suurin osa työläisistä olikin aseellista toimintaa vastaan, niin olosuhteiden pakottamina he toinen toisensa jälkeen astuivat maanpettureiden riveihin. Näin saatiin vähitellen punakaartin miesmäärä nousemaan lähes 100.000:een. Vuoden 1918 tapahtumat tunnemme. Työväenjohtajien petos selvisi harhaanjohdetuille miehille vankileirien kurjuudessa. Johjajien rikoksen maksoivat joukot verellään ja kärsimyksellään. — Se, mikä on tapahtunut ei ole muutettavissa, mutta oikeudenmukaiseen arvosteluun me olemme velvollisia kansamme eheyttämisen tiellä. Näihin päiviin saakka on varsin yleisesti tuomittu porvarillisten taholta koko työväestömme syylliseksi siihen, mitä tapahtui vuonna 1918. Ja sama varjo halutaan eräillä taholla pitää työväestömme yllä jatkuvasti. Kun nyt, kansallisen herätystyömme voimistuessa päivä päivältä, on tahdottu tarjota veljenkäsi jokaiselle suomalaiselle miehelle, asemaan katsomatta, vieläpä suurimmalle osalle niistäkin, jotka tavattiin ase kädessä kukistamassa vuosisataista yhteiskuntajärjestystämme, niin on tätä pidetty sopimattomana, vieläpä isänmaallemme vaarallisena työnä. On tahdottu selittää sellaistakin, että valkoisen armeijamme

Vastaava toimittaja: Yrjö Koivukari. Puh. 34395. Toimitussihteeri: Eino Mikkola. Puh. 38 220.

Toimitus ja konttori: Rehbinderintie 5—7 B. Puh. 34 395 K:lo 11—13.

Me tahdomme..

(Omistettu Akateemiselle Karjala-Seuralle).

Tää kansamme kauan on kamppaillut,
se seissyt on ryssiä vastaan.
Se ei ole orjaksi antaunut,
ei luopunut kalleimmastaan.
Se ei ole tahrannut kunniataan,
vaan takaisin Suomellensa
se v i h a ja r a k k a u s rinnassaan
on vaatinut vapautensa.

Ne voittomme lunnaat jos kalliit lie,
niin sittenkin kesken on työmme,
ja kyynelin käyty jos onkin se tie,
niin kerran me vieläkin lyömme.
Niin kauan on iskevä Suomen mies
ja uhma sen kalvassa kestää
kuin katkee ne kahleet, kuin kirpoo se ies,
mi heimomme herruutta estää.

Me kuulemme Karjalan kanteleen
viel' itkevän vangitun kieltä.
Käy veitsenä veljein se sydämeen,
ja Kullervon nostaa se mieltä.
Me nousemme voimalla kirkastamaan
tään kansamme kauneinta unta,
ja kerran myös juhliva vapauttaan
S u u r - S u o m e n on valtakunta.

Me tahdomme suureksi Suomenmaan,
me voitamme vastustajan,
ja Vienanlahdesta Laatokkaan
me piirrämme m i e k a l l a rajan.
Se meidän on veljinä velvollisuus,
tää, veikot, on tunnussana:
Suur-Suomelle aamu on koittava uus
viel' untakin kirkkaampana.

REINO HIRVISEPPÄ.

---

työ, joka lopullisesti varmisti valtakuntamme itsenäisyyden ja pelasti maamme punaisesta, syleilystä, haluttaisiin tehdä merkityksettömäksi. Mitä ääretöntä omahyväisyyttä ja sokeutta voikaan moinen käsitystapa sisältää. Onko ihmisiä, jotka vilpittömästi tunnustavat olleensa harhateillä, jatkuvasti tuomittava heidän erehdyksestään. Onko tämä tehtävä siitä huolimatta, että heidät havaitaan siveellisesti kelvollisiksi kansalaisiksi. Meillä isänmaamme rakennustyössä on yksi ainoa tie, jonka tienviittoina ovat isänmaanrakkaus ja lähimmäisenrakkaus, ja jos tällä pohjalla tapaamme toisemme, niin meillä on kaikki edellytykset luoda kansallemme ja sen jäsenille valoisampi tulevaisuus kuin missä nyt elämme. Kun työssämme onnistumme rajoittamaan sen verran vapaamielisyyden kasvattamaa määrätöntä itsekkyyttä, että saamme työväestöllemme luoduksi normaalit toimeentuloedellytykset, siis kunnollisen palkan rehellisestä työstä, silloin kun siihen on olemassa kaikki edellytykset, niin työväestömme mielikuvasta saadaan karisemaan ne haavekuvat, jotka olivat eräänä syynä vapaussotaamme ja työväestömme on oleva yhtä intomielisenä kansallisten työntekijäin rintamassa kuin ne, jotka ovat heti saattaneet todeta punaisen ruton turmiollisuuden. — Meidän kansaamme ovat repineet erilaiset oppisuunnat, jotka ovat edustaneet kukin alallaan rajoitetun ihmisryhmän oikeuksia. Tämä sekasotkuinen tilanne on myöskin ajan virtaus, seuraus järjettömyyteen ulottuneesta vapaamielisyydestä. Kaikkien sota kaikkia vastaan on synnyttänyt uuden aatevirtauksen, joka pyrkii kokoamaan eri tahoilla harhailevat kansalaisryhmät, saattamaan yhteiskuntaan järjestyksen ja oikeudenmukaisuuden. Voimme sanoa, että huolimatta nykyisestä näennäisestä oikeudenmukaisuudesta, on meillä erikoisesti työntekoon ja palkkaukseen nähden vallalla voimakkaamman oikeus ja tämän epäsuhteen poistaminen on eräs kansallisen työmme ja kansallisen nousumme perusedellytyksiä. Voimakkaamman oikeuden tilalle on meidän asetettava *voimakkaimman oikeus* ja se on voimakas, keskitetty valtiovalta, joka pitää yhtä hyvin huolen työntekijästä kuin työnteettäjästäkin. Silloin kun työmme johtaa siihen, että perustuslakimme säädökset valtakunnan työvoiman suojaamisesta on saatu kohotetuksi kansakunnan etujen mukaiseen arvoon, voimme ryhtyä rakentamaan yksimielistä ja voimakasta Suomea.

Matti Parviainen.

Lehtiä kirjasta, jota ei ole.

Einari Vuorela.

Täällä on minun hyvä olla. Keskellä maata, korpien suojaisessa kehässä. Täällä on loppumattomasti elementtejä — hiljaisuutta ja unelmia.

*

Olen tyypillinen ilmiö ajassani — sokeaa etsintää, huutoa länteen ja itään, hillittömiä mielitekoja, nautinnonhimoa, unettomia öitä. Tieto on käynyt taakaksi. Koetan jälleen päästä horrokseen; koetan herkistyttää tylsistyneitä vaistojani, koskettaa paljastetulla rinnallani maan turvetta, särmäisiä kiviä. Suussani on mullan maku, sieraimissani muurahaismätästen hapan lemu. Käteni tunnustelevat ja nostelevat työaseita. Kiviröykkiöiden näkeminen tekee minulle hyvää, harmaat kalliot paisuttavat lihaksiani, vuoret ja vuorten rotkot karkaisevat. Juuri tätä olen etsinyt, tuota korpea, tuota suon hallavaa lakeutta, viluisia kuusia suon tuulisilla reunoilla.

Mutta kaikki on kaaoksena. — Raskaat teokset painavat aivojani. Minne käännynkin, olen näkevinäni kellastuneita lehtiä, jotka ovat täynnä painomustetta. Tuoksuu home ja tyhjyys.

Kuohunnan lomassa on minulle kuiskuttanut hiljaisuuden ääni: »Nouse, myy kaikki ja seuraa minua!»

Tie on pitkä, en jaksa kulkea. Nuoruudessani olen rakentanut kuorman, jota nyt en saa liikkumaan. — Maineen kukkula oli valloitettava, oli hankittava ihmisten kiitos ja kunnioitus, tutkittava maan sisus, juostava ennätyksiä ja saatava kuva sanomalehteen. Mutta ääni kuiskasi: »Et ole se, joksi itseäsi luulet! Piste on keksimättä, nouse Arkimedes!»

*

Olen kerinnyt lampaita ja nyt erottelen villoja. Minä tahdon poistaa itsestäni kaiken, millä olen koristautunut kuin intiaanipäällikkö linnunhöyhenillä. Kunnianhimo, mitä se auttaa ihmistä? Nuoruus riensi luokseni tanssinaskelin tarjoten manttelia, jossa leimusivat kaikki maailman värit. Olin sairas, vapisin tuntemattoman suuruutta. Kolkutin oville, mutta kukaan ei tullut avaamaan. Kysyin: »Mitä tämä on?» Mutta en saanut vastausta. — »Tähänkö vai tuohon suuntaan?» — »Mene kumpaan tahdot!» — »Pitääkö itkeä vai nauraa?» Sfinksi katsoi mykkänä erämaan laidasta. Kaikki oli epämääräistä, rajoittamatonta. Mittasin matkaa askelillani, mutta siitä ei tullut loppua. Yritin vapautua, mutta tartuin verkkoon. — »Ketä minun on palveltava?» »Tietoa», sanoivat. — »Ketä uskottava?» — »Ei ketään — epäile!» Silloin olin hukassa. Kivi pyörähti jalkani alla. Menin koneen luo ja sanoin: »Opeta minua!» Pyörät lähtivät pyörimään. Maailma pyöri silmissäni. Pysähdytin ihmisen ja kysyin: »Kuka minä olen?» Hän jäi hölmistyneenä seisomaan. Aloin lukea kertotaulua saadakseni unta.

*

Kun ajatus pysähtyy, kun mielikuvitus käy värittömäksi, pois kaupungista, ulos kylille ja metsäteille! Siellä on luonto täynnä alkuelementtien kuohuntaa ja kiihkoa: puut suhisevat, korpi pauhaa. Mikä riemu kahlata sulavissa hangissa tai lasketella halonvetäjien mukana huulilla rekilaulu. Purot lohkeavat irti talvesta. Järvenrantojen porevedet kiehuvat. Kosket kohisevat. Sade lankeaa harmaana ja sinisenä kuusikkoihin, koivikkoihin, joiden kanssa tuuli painiskelee. Ei silloin ole aikaa itsensä seulomiseen. Täytyy elää, rientää hetkien mukana. Tänään ovat asiat näin, huomenna jo toisella tavalla.

*

Kuka teistä on särkenyt tynnyrin ympäriltään ja elänyt vapautumisen riemun? Silloin ihminen ei ole enää munasta kuoriutunut kananpoikanen. Hän käy säihkyvin silmin elämän kasvojen eteen ja sanoo: »Katso, tässä olen!» Hän vaatii sfinksiltä vastausta ja jos sitä ei tule, hän vastaa itse. Onko ihminen myyrä pimeässä käytävässä, vikisevä jyrsijä kivirauniossa? Eikö hän ole kuin tunturien kotka, joka lentää ja uneksii, iskee alas ja vie saaliin kynsissään avaruuteen. Tilaa on jokaiselle ja vapautta, ainakin ilmassa jos ei maan kamaralla. Mutta jokaisen on kehrättävä itse kotelonsa. Hiiteen tynnöreihin suolaajat! Maan tasalle seinät, joissa kuoleman toukka nikkaroi! Ovet ja ikkunat selälleen, että tuuli lennättää pois homehtuneen pysähtymisen, hämynseulojat ja muistojenkutojat. Ei ole aikaa niille elämäni kirjassa. Minusta kasvaa mies, jolla on nyrkit. Kirves tänne! Polttopuiksi se jalkapuu, jossa olen ikäni istunut kehräilemässä kultarihmaa värttinällä!

*

Mutta jälleen mieleni on kuin kaislantähkä. Sanoitko minulle jotain? Kysyn, vaikka kuulin. Jossain kaukana lentää lintu. Se ei ole lintu, mutta minä näen sen. — Ajattelen sen lentämistä ehtooseen asti.

Mutta sen mietiskelyn sisällä on toinen mietiskely. — Kosketan toista toisen varjolla. Ihminen kiertää aina polttopistettä kuin kaksisiipinen kynttilänliekkiä. Hän tietää, että on olemassa, mutta vakuuttaa itselleen: ei ole. Hän näkee valon, mutta sanoo: en näe. Katse suuntautuu tuonne, mutta palaa takaisin toisaalta. Tähteen on pitkä matka, mutta tähdestä lyhyt taival rakastetun luo. Etsit kiveä etäältä, vuori on lähelläsi. Hymy sammuttaa lampun valon, kuiskaus herättää kaupungin. Maailma on täynnä huutoa, mutta huokaukseen kätkeytyy suruväki.

*

Istun majani kynnyksellä päivän kuumimmalla ajalla. Minusta tuntuu siltä, kuin aurinko paistaisi tähän ainoaan paikkaan maapallolla. Nostan silmäni ja katso: etelässä on pilvi kuin röykkiö. Siellä säteilee huippuja ja pystykiviä. Toiset ovat raketut kullasta, toiset hopeasta. Näky on kuin kaupunki: temppeleitä ja asuntotaloja. Palmut ja sypressit seisovat siellä kuin himmeät tornit. Kuuluu kuiskaus hiljaisuuden jyrkältä vuorelta. Liikahtaa koivun tuuhea latvus. Maasta lennähtää pölypilvi. Kallistuu viitainen aho. Rinteet havahtuvat ja vihuri aukaisee ovensa: kehäkukat varisevat ja nurmi on kuin äkeellä pöyhitty. Salama leimahtaa: pimeys lentää kahtia. Kuuluu jylinä ja kaukainen ääni. Alkaa sade. Peittyvät etäiset seudut. Kuusikko pauhuaa kuin meri, koko metsä kallistuu kuin laiva. Uusi välähdys: jyrinä on lähellä. — Sateen kintereillä ovat rakeet ja hävitys. Ihminen: Kenenkä voima? Oksat taipuvat, latvukset rusahtelevat. Lintu lentää kuin hyypiö hävityksen edellä. Aita murtuu ja tuuli käy sen ylitse. Vihuri — ja majan katto vavahtaa. Uusia salamoita ristiin rastiin. Jylinä paisuu loppumattomaksi. Rinteitä ei enää ole ja laakso on näkymättömissä. Rakeet iskevät puihin ja seiniin, ne rapisevat kuin haulit katoilla, hyppelevät tiellä kuin herneet ja ne lyövät kuin raipat turhia ajatuksia. Kasaantuvat ojiin ja menevät veden mukana. — — — Onko ainoatakaan elävää olentoa tässä kauhistuksen saaressa? Mikä olen minä, joka pystyssä seison? Etsi suojaa, o, ihminen! — — — Pilvi pakenee pois, jylinä katoo. Tuuli menee kotiinsa. Aurinko paistaa jälleen. Muurahaismättäät höyryävät.

*

Miehet myllynsä luona ajattelevat jotain hämärää ja himmeää, sitä ajatellaan kylissä ja metsätorppain yksinäisyydessä. — Kai se on tuo, joka etäältä häämöttää.

Profeetta julistaa: »Minä näen!» — Etsijä vakuuttaa: »Minä löydän.» Tornista ilmoitetaan: »Tähti on keksitty.» Filosofi istuu kammiossaan ja rakentaa hypoteesin: tomusta. Mutta minä en usko. Minä kääriydyn epäilyyn kuin siili piikkiseen vaippaansa. Mitä pitäisi tietää? Minä paimennan tuulia, annan pilvien sataa ja paisteen ilahduttaa sieluani.

*

Rusko himmertää vuoren rinteellä. Lausun: Silmäni iloitkaa! Kehrääjä ääntää korvessa. Ihminen: Kallista korvasi! Tuoksu nousee heinistä ja pellavista. Asetan kiven pääni alle: tässä on taivaan ovi.

Mutta jälleen minä epäilen, lähden etsimään Häntä, jolla ei ole muotoa, ei väriä, ei ikää. Häntä, joka on aina ollut ja on aina oleva. Hän on korvessa, vuorten kukkuloilla, niityillä ja aitojen takana.

*

Epäily, miksi sinä olet tullut luokseni? Tahdotko sinä kietoa minut verkkoon ja asettaa tuulen eteen? Läheisyytesi tekee minut voimattomaksi, katseesi naulitsee minut seinään. Aivoissani liikehtivät pimeät usvat, päästäni nousee tuskainen höyry. Mitä olen koonnut, heittelet ympäri, mitä olen rakentanut, sinä puhallat röykkiöön, mihin olen uskoen turvannut, sen läpi pistät sormen. Olenko minä hyönteinen, joka kiinnitetään neulaan, kaniini, jonka rintaontelo aukaistaan elävältä? Sinäkö olet etsijän palkka?

*

Päivä sisältää esineitä ja tapahtumia, mutta yö on kuin puupuhaltimen ääni kaiken peittona. Ääriviivat putoavat pois ja tosiolevainen paljastaa itsensä. Ihminen riisuu kunniamerkkinsä ja tunnustelee, mitä on jäänyt jäljelle. Hän istuu kuvastinkammiossa ja tarkastelee seinistä heijastuvia kuvia: Kuka on tuo mies, jolla on jyrkkä otsa ja ylväitä ajatuksia? Hänen katseensa näkee etäisyyksiä ja tahtonsa murskaa kallioita. Hän merkitsee tuntemattoman rajat paperille ja hän asettaa taivaankappalten pisteet, mittaa viisauden askeleillaan ja lausuu: tuhannentuhatta; piirtää mielipuolisuuden ympyrän ja osoittaa: tässä on lähtökohta; vetää äärettömyyden viivan ja virkkaa: olen sen keksinyt.

*

Mutta yhä suitsuaa epäilyksen ahjo, vesi kiehuu lasiputkissa. »Minä, minä!» huutaa joku. »Minä, minä!» tulee ääni toisaalta. Ihmisrakennus puretaan säie säikeeltä: halkaistaan sydän, avataan verisuonet. Pöydällä lepää ruumis. Tutkija ajattelee: »Tämän sisällä on totuus.» Liha palotellaan, luut murretaan, tunkeudutaan ytimiin, riistetään silmä kuopastaan, viilletään korva, irroitetaan haju ja maku. Mutta missä on asunut elämä? Missä on se lähde, josta

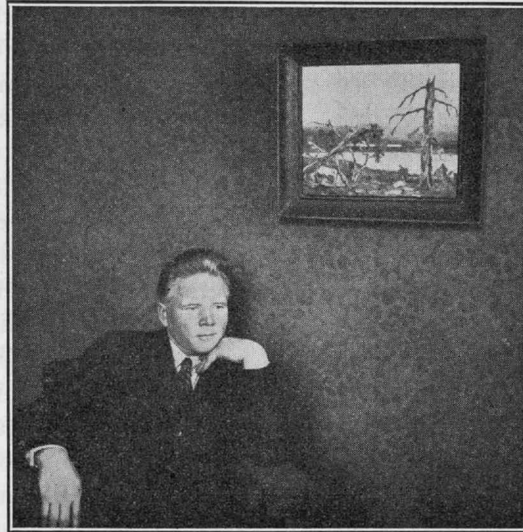
Hämäläinen korpimaalari.

Verner Salovirran pakeilla.

Salpausselän etelärinteellä, Okeroisten kylässä lähellä Lahtea asuu yksinäinen taiteilija, jonka maalaustyyli poikkeaa kaikesta totutusta ja sovinnaisesta. Hän on syntyperältään karjalainen, mutta on monet vuodet asunut Okeroisissa.

Pistäydyin Helluntaina tapaamassa taiteilija Verner Salovirtaa. Hän asuu pienessä torpassa, jossa on vain huone ja keittiö. Mutta on kuin tulisi taidegalleriaan, sillä joka seinänpinta-alaa koristaa taulu. Salovirta on itse kehystänyt maalauksensa. Aiheet ovat kaikki Lapista.

Harva suomalainen taiteilija on maalannut Lapin maisemia ja vielä harvemman maalauksista kuvastuu Lapin jylhä, omaperäinen luonto. Lappiin on tehty pelkkiä turistimatkoja ja siten ei ole osattu kiinnittää kankaalle Lapin sisäistä kuvaa. Salovirta on kuitenkin löytänyt Lapin sielun. Hän käyttää paljon väriä ja ensinäkemältä vaikuttavat taulut liian värikkäiltä, melkein kapinoivilta rohkean maalaustapansa takia. Mutta joka on kerran käynyt Lapissa, hän tietää, että Lapin maisemissa varsinkin syksyllä on ennenkaikkea väriä.

Verner Salovirta

Salovirta on etsinyt Lapin jylhimmät näköalat, sinertävät vaarat ja laskevan auringon loisteessa välkkyvät kalliot. Usein kuvastuu aurinko pilvien lomasta kapeana, vaaleana juovana. Salovirta on viimeaikoina tutkinut taivasta saaden yllinkyllin ilmaa ja avaruusperspektiiviä maalauksiinsa.

— Talviasunto täytyy hakea etelästä, virkkaa tait. Salovirta, mutta heti lumen sulattua keväällä lähden Lappiin, jossa viivyn myöhäissyksyyn saakka. Tänä keväänä matka siirtyy toukokuun loppuun. — Sauna lämpiää iltahämärässä, oikea sisäänlämpiävä hämäläinen sauna. Ohraista kaljaa juodessa keskustelemme saunan kuumilla lauteilla.

Salovirta ei ole ennen esiintynyt Helsingissä, mutta lienee näyttelyn avaaminen siellä ajan kysymys. Silloin helsinkiläiset saavat tutustua todella suomalaiseen, rohkeaan maalaustapaan.

— Lapin erämaa, kertoo tait. Salovirta, on minulle taidekoulu. Lapin taivas, sen siniset vaarat ja punertavat kalliot ovat minulle yhä uusien tutkimusten kohteina. Siksi mieleni palaa alituisesti sinne. Olosuhteet pakottavat vain siirtymään eteläänpäin talven ajaksi.

Salovirta on harvapuheinen, mutta leikillinen. Koskaan eivät mainosrummut hänen ympärillään ole pärisseet, harvoin hänen taiteellinen työnsä on tullut tunnetuksi. Mutta joka näkee hänen maalauksiaan, hämmästyy värien loistetta. Toivottavasti Verner Salovirta huomataan ennenkuin »taiteilijan kuoltua». Hänen maalauksillaan on historiallinen arvo, sillä ne kuvastavat sitä Lappia, joka on ikäänkuin muurin ja vaikeiden esteiden takana. Monet penikulmat on Salovirta vaeltanut pitkin Lapin vaaroja ja löytänyt herkullisimmat aiheet.

O. Bonsdorff.

---

hymy on kumpuillut, se jalokivilipas, josta silmä on saanut hohteensa? Näkyy vain höyryävä liha, luut törröttävät, tuntuu kalman katku ja ainoa, joka liikkuu, on toukka.

Lihassäikeet luetaan, karvatupet kootaan röykkiöön, luiden ja nivelten muoto piirretään paperille, hahmoitellaan verenkierron kaavamainen kuva, osoitetaan silmän säteitä pisteviivoilla, kuuloa ympyröillä, rauhasiin ja makunystyröihin pistetään nuolet, tehdään yhteenveto: ihminen on tutkittu.

Mutta olisi ollut parempi sanoa: ruumis on tutkittu. Onko joku nähnyt ruumiin kävelevän? Ihminen on lähtenyt kuin perhonen kotelostaan. Hän on jättänyt viluisen majansa: vetäytynyt jäsenten niemimaista sydämeen, värissyt hetkisen sen jäähtyvissä kammioissa, vetäytynyt silmiin kooten itseensä muistojen runsautta, hyväillyt rakkaita esineitä, siunannut majansa kattoa, pöytää, penkkiä, ikkunasta heijastuvaa valoa, metsää, järveä, pysähtynyt tutkistelemaan taivasta. Hetken kuluttua hän on lähtenyt maallisesta majastaan, suudellut kumpaakin silmäänsä ja painanut luomet hellävaroen kiinni.

Sanotaan: ihminen on kuollut. Parempi olisi sanoa: poistunut. Mutta kuka voi häntä seurata. Ei ole kiikaria, jolla voisi etäälle nähdä, ei niin voimakasta kaukoputkea, jolla voisi saattaa hänet ilmi. On vain yksi prisma, jossa näkymättömät säteet taittuvat, mutta sekin on kuin sokean silmä, se vain aavistelee, manaa esiin kummittelijoita, varjoja, jotka yhtyvät toisiin varjoihin.

*

Sanon itselleni: Mikä olen minä? — Tyhjä astia, mauton suola astiassa. Keksin varjon, sanon: kameli. Kuulen kuiskauksen, virkan: tuuli. Laskeudun portaita ja ajattelen: kiipeän torniin.

Näin on minun tietämiseni — tutkistelen pisaraa ja iloitsen: salaisuus on silmieni alla. Tunkeudun soluun ja ilmoitan: täällä! Muserran atoomin, tuhoan elementin, sekoittelen tuhkaa ja huokaan helpoitusesta: työni on suoritettu loppuun.

UUDENAIKAISTA LUONNETUTKIMUSTA.

II.

Tri Fritz Künkelin käsitys minäkeskeisestä ja asiallisesta elämään suhtautumisesta.

Edellisessä numerossa selostin tri Künkelin johtavia ajatuksia luonneopin suhteesta sekä tieteeseen että elämään. Künkel on osoittanut tieteen rajoitukset, silloin kun on tutkittavana toimiva elävä olento. Tieteen luoma maailmankuva on lakimääräinen ja suljettu, kun sen sijaan elävä elämä on rajaton seuraten itse asettamiansa päämääriä. *Tiede voi kohdistua vain objektiin eikä itsenäisenä toimivaan subjektiin.* Subjekti on sellainen toiminnan keskus, jolla itsellään ei ole mitään ulottuvaisuutta ulkomaailmassa ja joka siten *ei voi koskaan tulla tieteellisen tarkastelun esineeksi eli objektiksi.* Piste, joka oletetaan ympyrän keskipisteeksi, määrää tämän ympyrän kehän, mutta kuitenkaan emme voi tarkemmin tutkia tuota pistettä. Koskaan ei voida toista ihmistä tehdä objektiksi, koska hän on subjekti, toisin sanoen häntä ei voi »omistaa», eikä »käsitellä» eikä »arvostella» eikä edes »käyttää» jonkun tarkoitusperän välineenä. Voidaan tosin käyttää hyväksi hänen ruumistaan, hänen taipumuksiansa tai hänen tietoansa sikäli kuin hän, vapaa subjekti, sen sallii. Mutta hänen kyvyissään ja ominaisuuksissaan emme tapaa subjektia itseään, joka aina jää *ulkopuolelle tiedoitsemisen piirin.*

Mutta enimmäkseen me emme tunne itseämme subjektina. Me teemme itse itsemme omaksi objektiksemme. Pidämme itseämme lahjakkaana tai typeränä, hyvänä tai pahana ja luulemme myös tietävämme syyt, minkä vuoksi olemme sellaisia kuin olemme. Toisin sanoen: teemme itsemme tieteen esineeksi, alistamme itsemme syysuhteen alle ja kieltäydymme siten itse vapaudesta ja subjektina olemisen arvosta.

Ainoastaan se elää subjektin elämää, joka on täydellisesti vapaa, omasta edesvastuustaan tietoinen. Vain subjektin kautta elävä luova elämä laskeutuu syysuhteen hallitsemaan kuolleeseen maailmaan muovaillen sitä oman elävän tahtonsa mukaan. Ilman edesvastuuta oleminen taas on samaa kuin olla epävapaa, olla esineenä, avuttomana ja jätettynä toisten varaan.

Yksilön tarkoitus on elää subjektin vapaata elämää. Luonneoppi tutkii ennen kaikkea niitä esteitä, jotka ovat subjektin omintakeisen elämän tiellä. Käsitellessään sielunelämän kehitystä *haittaavien esteiden poistamista* on luonneoppi menettelytavaltaan *kausaalilakiin perustuva tiede.*

Erittäin mielenkiintoinen ja samalla perustuvaa laatua oleva on Künkelin teoria *minäkeskeisen* ja *asiallisen* suhtautumisen erosta. Selittääkseen asiaa esittää Künkel yksinkertaisen esimerkin: oletetaan että vanha mies on kaatunut kadulla ja että nuorempi rientää häntä auttamaan. Sellainen auttaminen voi palvella kahta eri tarkoitusta. Joko tahtoo auttaja vain auttaa kaatunutta tai sitten haluaa hän hankkia hyvällä työllä kiitosta. Jos ensimmäinen tarkoitus on etualalla sanomme toimivan henkilön tekoa asialliseksi, jos taasen toinen tarkoitus on etualalla sanotaan sitä minäkeskeiseksi.

Jokaisen asiallisen teon tarkoituksena on *ulkomaailman palveleminen,* kun taas jokaisen minäkeskeisen teon tarkoitus on yksistään *oman minän korostus.* Minä ihanteet voivat olla mitä erilaisimpia sisällykseltään. Joku voi haluta »olla rikas kuin Rotschild», toinen »kuuluisa kuin Goethe», kolmas »mahtava kuin Napoleon», »hurskas kuin Luther» tai »köyhä kuin Fransiskus». Ihanteiden luku on rajattoman suuri, mutta kaikille niille on yhteistä, että yksilö koettaa saada ympäristönsä palvelemaan omia tarkoituksiaan.

Minäkeskeisyys ei merkitse erikoisesti kehittynyttä omaatuntoa, vaan sitä, että ihminen käsittää itsensä toimintansa objektiksi, tappion pelosta tahi minäihanteesta poikkeamisen pelosta. Tästä johtuen on ihmisen erittäin vaikea huomata omaa itsekeskeisyyttään, vaikkakin hän on kärkäs huomaamaan minäkeskeisyyden rajoitukset lähimmäisessään. Tässä toistuu vanha kristillinen totuus: »Taikka kuinka saatat sanoa veljellesi: »Annas, minä otan rikan silmästäsi, ja katso, malka on omassa silmässäsi?» Minäkeskeiselle ihmiselle on suorastaan tarve löytää vikoja lähimmäisissään, koska hän siten saa tyydytystä halulleen korostaa omaa kelvollisuuttaan.

Minäkeskeinen ihminen pyrkii valtaan ja määräävään asemaan. Joko hän tuntee itsensä heikoksi ja kykenemättömäksi, koska häntä vaivaa n.s. alemmuuskompleksi, oman mitättömyytensä tunto, josta hän koettaa vapautua keksimällä keinoja tehdäkseen itsensä huomatuksi tai herättääkseen sääliä, tai luulottelee hän olevansa muita ylempänä koettaen häikäilemättömällä käytöksellä saada toiset taivutetuksi oman tahtonsa mukaan ja siten saada toiveensa täytetyksi. Tällaisen suhtautumisen seurauksena on keskeytymätön taistelu itsensä ja vaikutusvaltansa tehostamiseksi.

Minäkeskeisyys edellyttää aina itsepetosta. Täydellinen ymmärtämys ja itsekeskeisyys eivät sovi rinnatusten. Senjohdosta *itsekeskeisyys haittaa ymmärtämystä* ja senvuoksi piilee joka ihmisessä jonkunverran itsepetosta ja tiedotonta ilveilyä. Mitä minäkeskeisempi ihminen on, sitä viekkaammaksi muodostuu itsepetos, ja sitä viekkaampia ovat myös ne verukkeet, joilla hän puolustautuu paljastusta vastaan.

Alfred Adler, individualipsykologian luoja, on perusteellisesti osoittanut, mitenkä minäkeskeisen ihmisen sekä itsetehostus että alemmuudentunto estää ihmistä elämästä subjektin vapaata elämää. *Itsekeskeinen elämä on ristiriidassa elävän, luovan elämän kanssa.*

Kuten Künkel on osoittanut, on minäkeskeisen teon tarkoituksena palvella minää. Minäkeskeisen suhtautumisen vastakohta on *asiallinen* suhtautuminen. *Asiallisen teon tarkoituksena on maailman palveleminen.* Ihminen, joka suhtautuu asiallisesti elämään, ei voi koskaan tulla avuttomaksi eikä *koskaan sielullisesti luhistua.* Asiallisesti suhtautuva ihminen ei pidä toisille tekemäänsä palvelusta uhrauksena, koska hän tekee sen aina teon itsensä vuoksi.

Parhaiten voimme valaista minäkeskeisen ja asiallisen suhtautumisen eron eräällä jokapäiväisestä elämästä otetulla esimerkillä. Olettakaamme, että joku suurkaupungin asukas, joka on suunnitellut viettää pyhäpäivän luonnon helmassa, saavuttuaan asemalle saa kuulla, että juna, jolla hän oli aikonut matkustaa, ei kuljekaan sinä päivänä. Kuta enemmän minäkeskeinen hän on, sitä perinpohjaisemmin pilaa tämä vastoinkäyminen hänen mielialansa, sillä minäkeskeisen ihmisen päämäärä on kiinteä. Jollei hän voi sitä saavuttaa, on hänen hallitsija-arvoansa loukattu ja ainoastaan kirouksin tai kyynelin, aivankuin sisäisin kunnialaukauksin, voi hän palauttaa loukatun majesteetin arvon. Asiallisesti suhtautuva sitävastoin kysyy heti: Mitähän nyt olisi tehtävä? Hän päättää ehkä lähteä uudelle retkelle toisella junalla, joka lähtee puoli tuntia myöhemmin.

Selostettu esimerkki osoittaa, että *asiallisuus on samaa kuin mukautumiskyky.* Edellinen huviretki, joka mahdollisesti oli suunniteltu metsäseudulle, ei ollut mikään *lopputarkoitus,* vaan jonkinmoinen huvituksen *saavutuskeino.* Saman päämäärän, huvituksen, voi myös saavuttaa toisin tavoin esim. lähtemällä soutelemaan. *Mitä mukautumiskykyisempi ihminen on, sitä useampia keinoja on hänen käytettävissään, sitä harvemmin on hänen pakko luopua päämäärästään.*

Olettakaamme tämän lisäksi, että ennen toisen junan lähtöä, puhkeaa rajuilma, joka tekee huviretken sinä päivänä mahdottomaksi. Silloin varmaankin useimmat meistä menisivät kotiinsa alakuloisina ja masentuneina. Mitä asiallisempi ihminen on sitä helpommin hän mukautuu uuteen tilanteeseen. Hukkaamatta aikaa asettuu hän jonkun kirjan ääreen tai lähtee vieraisille tai tuntee tyydytystä voidessaan suorittaa vanhoja kirjevelkojaan.

Täten onnettomuus, jonkin päämäärän saavuttamattomuus, *voi muuttua* onneksi, t.s. uudet, korkeammat päämäärät pääsevät etusijalle. Tämänkaltainen prosessi on mahdollinen vain asiallisen ihmisen sielussa.

Asialliselta ihmiseltä ei koskaan puutu päämääriä eikä keinoja. Hänellä tunkeutuu tajuntaan rajattomasta päämäärien pyramiidista aina seuraava, korkeampi, koska edellinen jo on saavutettu tai jäänyt saavuttamatta. Minäkeskeinen sensijaan pyrkii päämäärään, yhdentekevää saavuttaako hän sen vai eikö. Hänen päämääräänsä, itsensä korostamista, palvelee *tuska saavuttamattomasta tarkoitusperästä* usein vielä *paremmin kuin saavutuksen aiheuttama ylpeys,* koska päämäärän saavuttaminen edellyttää uuden päämäärän asettamista, ja tähän tarvitaan huomattava annos asiallisuutta.

Künkel huomauttaa, että hän nimityksellä »asiallisuus» ei tarkoita kuivaa velvollisuuksien täyttämistä. *Asiallinen on* hänen mielestään päinvastoin *elämäntäyteyttä uhkuva ihminen.*

Kaikki tunteen myrskyt, syvin murhe ja riemullisin ilo, kuuluvat ihmisen asialliseen suhtautumiseen; kun ne vain ovat aitoja, lisäävät ne elämän rikkautta, sillä ne johtavat poikkeuksetta tekoihin. Mutta kuta enemmän minäkeskeisyys väärentää niitä, sitä enemmän muuttuu murhe loukkaantumiseksi, vihaksi tai alakuloisuudeksi, kuta enemmän ilo vaihtuu ylpeäksi korskeudeksi, sitä enemmän todellinen pysyvä tunne muuttuu vain hetkelliseksi tunnepurkaukseksi.

Künkelin elämänkatsomus perustuu siihen totuuteen, että *elämä ei suuntaudu suoraviivaisesti,* vaan pääsee kehkeytymään *ainoastaan kärsimysten voittamisen* ja *oman minän vaatimusten kieltämisen kautta.* Senvuoksi vain asiallisesti elämään suhtautuva ihminen voi katkaista minäkeskeisyyden kahleet, jotka estävät ihmisen sisäistä kasvua ja eläytymiskykyä. *Vain asiallinen ihminen voi elää vapauden ja vastuunalaisuuden kirpeässä ja terästävässä ilmapiirissä ja siten muuttua uusia arvoja luovaksi yksilöksi.*

Gunnar Aspelund.

NIMETÖN RUNO.

Oiva Paloheimo.

Kiharat surulliset putoaa
iholle hyljättyjen olkapäiden,
lyö sydämes kuin linnun eksyneen
se syytä onko käsieni näiden.

Pääs käsiini mä otin siksi vain,
Kun säästää tahdoin ma pahemmasta.
En tiennyt: Ei niinkään lohduttaa
saa sairasta ja vapisevaa lasta.

Nyt silmäs ovat hätääntyneet kuin
sä synnin oisit tehnyt käsilleni.
Voi tyttö parka, mitä sulle teen?
Kiharas tummat hajalleen jo meni.

HARMAA PERHONEN.

Elias Kurki.

Olit rakkahin, kevät ja tuuli sen
olit silmu, mi valohon herää.
Olit kesä, sen kukka ihmeellinen,
joka perhoja luokseen kerää.

Minä harmaa perhonen vaatimaton
miks' sainkaan suosion sulta,
tuhat kertaa kun kauniimpi ollut ois
päiväperhon siipien kulta.

Vai siksikö kerran sun suosios sain
kun päivällä uskalsin lentoon
— sillä tapani öisin on lennellä vain —
ja kosketin teräási hentoon.

IMPROMPTU.

Toivo Vainio.

Sun nimeäs, kallein, huhuilin
minä monta murheeni vuotta.
Väsyi ääni ilkkuvan kaiunkin.
Soi vaikerointini suotta.

Yhä kuoleman-hiljaisin aamuöin —
kun nyyhkytän heräissäni —
nimes kuiskaan ja huulias ikävöin,
sinä kohtalo elämäni!

MIEHUUTEEN ASTUVALLE VELJELLENI.

Kirjoittanut runoilija, joka ei toistaiseksi halua nimeään julkisuuteen.

Kuin myrsky läpi metsän nuoren
löi »Sturm und Drang» — sen tietänethän, veikko —
ajatus-, tunnemaailmaamme.
Nyt aamunkoittehessa eessä vuoren
me seisomme — se vuor on elämä —
sen jyrkänteillä ponnistella saamme.
On kulku korkeuteen raskas taakka
mut kesken sortuva on jäntereiltään heikko.
Me huipun näämme illan saapuessa —
Ja onkaloista ulvoo vastaan moni peikko
mut noustava — soi veressämme uhka — huipulle on saakka.

TUOLTA PUOLEN STYKSIN.

Karl A. Tavaststjerna.

MA OLEN MUUKALAINEN, JOKA YKSIN
VAIN OMAA TIETÄÄN KÄYDÄ HALUAA
JA IHMISMERTA AJELEHTIVAA
VAIN KATSOO ÄÄNETÖNNÄ, EPÄILYKSIN.

SUN KUTSUS KUULEN TUOLTA PUOLEN STYKSIN,
KUN UNHON YÖ JO MINUT VERHOAA,
MUT TAHDON KÄSKYÄSI NOUDATTAA
JA ELÄÄ JÄLLEEN UUSIN KÄRSIMYKSIN.

TOHDITKO ELON KUOLLEESEEN SA VALAA.
ON HÄLLÄ INTOHIMO HIRMUINEN.
EI NUKUTTAA VOI SITÄ SUUDELLEN.

AH, KUOLLEEN TUNTEET PUNAISINA PALAA
JA HUULET VAVAHTAVAT KALVETEN.
MUT SYDÄN SILTI VERTA VUOTAA HALAA.

Suomentanut *Kyllikki Teljo.*

Taivaankirkkaat silmät.

Unto Karri.

Nyt ilta on, ja kaikki ikkunat
kuin luukut sulkeutuvat ehtooseen.
Ovensa köyhä vaimo salpaa, mökkiin hiljaiseen
yön kasvot katsoo läpi ruskon rauenneen.
Myös silmäs kirkkaat, taivaan-ihanat —
kauniisti maailmaani valaisseet —
on unenhiljaa kiinni uupuneet . . .

Ei vielä! Silmät rakkaat, joita suutelin,
te, joita unen armaat näyt jo piirittää,
oi, havahtukaa! ilonani viipykää!
Niin suloisesti rauenneena rakas pää
mun povellani, kalleinta mit' omistin
sä lahjoitit. Muistatko päivän! Kuuntele!
Pysähdy muiston lähteen luo ennenkuin kuivuu se!

Paennut päivä! Silmilläs sen näin.
Ah, mikä leikki, rakkahin! Mä rakastuin.
Sen ahmin kauneutta silmin, suin,
sen mereen hukuttavaan vaivuin, hurmaannuin . . .
Kun havahduin, näin Luojan ihmeet itsessäin.
Mik' on mun? Näin en ennen milloinkaan
mä nähnyt kauneutta, rikkaan maan.

Soi ilma, maa. Puut täynnä laulajia,
kuin taivas, Kaiken-Luoja, liki kulkenut
ois ohitsemme, hetken katsellut
majoja näitä turvepeittoisia . . .
Maan, pilven, tuulen Isä käsin siunaavin
ja seuraamana myriaadin enkelin.

Ah onnea! Sen tuulet, päivän kirkkaus,
maan autuus, lemmen riemu loi.
Ah, kaikk' on meidän. Eikä mitään olla voi . . .
Kädet on tyhjät, vaikka laulut meissä soi.
Niin rakas, hellä, autuas on kosketus
kielillä harpun, kun se alla sormien
soi, helää — kirkkaimmin viel' liki varjojen.

Voi laulun sankareita! Mitä lähteissään
he jättivätkään? Kaipuun itkevän.
Niin lyhyt ja niin rikas riemu elämän!
Mittaisko sitä sielu lähtijän?
Niin moni laulaja jo siipeen painoi pään.
Mut vielä erotess' soi laulu tuomitun:
Voi, kiitos veljet! Nyt on vuoro mun.

Kuin Mohammedin rukoilijat pään
niin kätkee kasvonsa myös parvet kukkien.
Mut yllä niittyin, yllä metsäin kaukaisten
vaeltaa henki päivän entisen
kuin outo kuuntelija, katsoin taakseen mietteissään.
Ja läpi hämyn lauluin sielut kirkkahat
jokaisen puun ja kukan silmiin satavat.

Mut kuule! Viime sävel vielä! Hyvästi', se soi.
Kauniimmin, kirkkaammin se soi ja helisee,
kun metsä varjojen sen ääntä kuuntelee.
Se sävel ihme on, sen kaari korkenee,
yön uhkan eessä ylpeimmän se kaiun loi.
Mut lakkaa laulaja! Yö peittää niityt, maat,
taa kuuntelevan korven kimpoo soinnut riemukkaat.

Niin ihanasti laulu soi vain särkyissään.
Hyvästi laulaja! Te laulut, silmin pelokkain
jo unta odotelkaa: laaksoin varjoisain
te rauhaan peittykää, kun vaikertain
soi siipirikko viime sävel yksinään.
Te sinne unohtukaa, alle sumun, yön,
luo korpilähteen, syliin metsäin tumman vyön.

Asiat halki!

Heikki Asunta.

Vapaamielisyys on käsite, joka erikoisesti meidän maassamme käsitetään liian vapaasti, s.o. väärin. Vapaamielisen yksilön taistelu on nähdäkseni taistelua todellista rämettyneisyyttä vastaan terävin ja tehokkain asein, ei siis millään tavoin tyyliteltyä, mahtavaeleistä don-quijote-miekkailua kaikkia ja kaikkea vastaan, niinkuin maassamme valitettavan usein laita on. Vapaamielinen ihminen tunnustaa aina isiensä perinnön, koettaa voimiensa mukaan kartuttaa sen plus-puolta ja voimiensa mukaan päästä miinuksista. Meillä sitävastoin vapaamielisyys näyttää suorastaan elävän miinuksilla, mikä onkin ymmärrettävää, koska meikäläinen vapaamielisyys on kylmää tyylikeikarointia ilman motiiveja.

Ylläoleva olkoon sanottu ennenkaikkea n.k. vapaamielisestä kirjallisuudestamme. On turhaa odottaa nuorten valtavaa nousukautta, todella verevää ja valtavaa, niin kauan kuin muotivirtauksena tässä maassa on sievistelevän hupsun tavoin pelätä suomalaisuutta.

»Kosmopoliittisuus.» Mihin se on nuoren kirjallisuutemme johtanut? Kaatopaikkaan, jossa steriili, kylmä, tunteeton sanaseppä tapaa virkasisarensa, edesmennyttä erotiikkaansa historioivan, degeneroidun konttoritytön tai ikäneidon — runoilijan kuolinpaarien ääressä. Lukijan maku on hämätty rihkamalla, seksuaaliset kysymykset ovat ainoat »kirjallisuuden» arvoiset, suomalainen novellisti, »lastujen» mies, on aikaa haudattu, ja kuoppaa kaivetaan paraikaa kaikille muillekin kulttuuriliberalismin karsinoitten ulkopuolella pysyttäytyneille.

Tiedän, että minut ylläolevan perusteella on helppo leimata vanhanaikaisuuden leimasimella ja että halukkaita leimaajia ei suinkaan puutu. Sana »moderni» on se keppihevonen, jonka jaloissa on summamutikassa viime vuosina yritetty muhentaa salaatiksi kaikki terveet ja elinvoimaiset juuret. Keppihevosen itsensä ruoaksi ovat kelvanneet vain »Suuressa Euroopassa» loppuun märehdityt, kellastuneet ja jo aikalailla kompostimullan tuoksuisetkin lehdet.

Uusi aika! Mikä sytyttävän lennokas isku tuo sananparsi onkaan ja miten se hurmaa vississä kehitysvaiheessansa elävän ihmistaimen(!). Isku on tuttu meilläkin ja seuraukset niinikään. Vahinko vain, että tuo puoliväkisin importeerattu »uusi aika» saapui meille niin auttamattoman ikäloppuna ja että se on täydellisesti osoittautunut elinvoimattomaksi. Nähdäkseni on viimeksi mainittuun seikkaan lähinnä syynä juuri se, että tuo uusi aika hammasta kiristäen vaati »kaiken vanhan» kuolemaa, unohtaen, ettei historiassa tunneta ainoatakaan vallankumousta, jota ei olisi tehty ennen keksityin asein. »Uusi aika» l. »kulttuuriliberalismi» poltti ikuisella tulella vuosisatojen kuluessa kypsyneen ruokamullan taimiensa juurilta, ja elämään jäivät vain ne harvat siemenet, jotka kantavin siivin jaksoivat lentää tuon rikinkatkuisen kasken yli. Ne siemenet ovat todella luoneet taimia ja kasvaneet puiksi, mutta niitten juurille on kyllä jo pantu kirves. Kirves on n.k. vapaamielinen arvostelu. Se on tosiaankin kaiken vapaamielisyyden perusteellinen irvikuva. Tosin, se myönnettäköön, meillä vapaamielisissä porvarilehdissä sangen auliisti otetaan arvioitavaksi teos, jonka henki on niille näennäisesti vastakkainen, t.s. teos, jonka ytimenä ja runkona on yhteiskuntalaitoksen tuhon julistus. Tämä on mielestäni varsin oikein ja kohtuullista, koska arvostelun tarkoituksena ainakin toistaiseksi on ollut seuloa niin akanoita kuin jyviäkin.

Mutta, kysyn, riittääkö vapaamielisyyttä silloin, kun on kysymyksessä päinvastainen tapaus. Vastaus: ei.

Millaisia johtopäätöksiä voi tällaisesta vapaamielisyydestä tehdä? Vain yhdenlaatuisen: Vapaamielinen arvostelijatyyppimme on kiero salaampuja, joka laukaisee takaapäin ja — jättää laukaisematta, ellei ole varma osumisestaan. Tuulten mukaan luoviminen kuuluu niinikään hänen perusominaisuuksiinsa, ja milloinkaan ei hän jätä tilaisuutta käyttämättä, kääntääkseen kurssia, milloin myötätuuli tosiaankin näyttää pitkäaikaiselta. Hän on kertakaikkiaan synnynnäinen onnenonkija, »tahdoton taistelija», plagiaattori niinkuin ovat hänen arvosteltavansakin.

On olemassa toisenlaatuinenkin »vapaamielinen» arvostelijatyyppi. Hänen kielenkäyttönsä on ilahduttavan suoraa ainakin sikäli, että se ei kaihda »linjojen» ja tukkisavottojen mehevimpiäkään lauseparsia, seikka, joka ei kuitenkaan millään tavoin estä »arvostelijaa» solvaamasta tilaisuuden tullen jotakuta arvosteltavaa »rääväsuisuudesta». Moinen suurenmoisen lysti epäjohdonmukaisuus on ominaista m.m. siltasaarelaiselle hra Diktoniukselle, jonka yksinkertaisuus muistuttaa paikoitellen tosiaankin yli-inhimillistä nerouttaa. (»Jag vill bita kött . . .»)

TUULIVIIRIN KUKKO.

MUN KUNNIAANI KUULUKOON
MAAN ÄÄRET, TAIVAAN PIIRI!
TE TIETKÄÄ: ORREN YLIN OON.
MÄ NOUSEN SUORAAN AURINKOON!
MÄ OLEN LIPPU, VIIRI.
MUN KUNNIAANI KUULUKOON
SIIS MAAN JA TAIVAAN PIIRI.

MÄ KIEPUN NÄIN, MÄ KAAKATAN
VAIN TUULTEN MIELEN MUKAAN.
SAIN SUOSION JA ASEMAN.
NYT PÄÄSTÄ ORREN KORKEIMMAN
EI SYÖKSE MUA KUKAAN.
MÄ VAIKKA KIEPUN, KAAKATAN
NÄIN JOKA TUULEN MUKAAN.

VUOKS PERIAATTEEN, KATSANNON
KÄY TORA TUNKIOLLA.
LOASTA NOUSIN JOUKKION.
MUN KATSANTONI OIVA ON:
MÄ TAHDON YLIN OLLA.
TE KIISTELKÄÄ VUOKS KATSANNON,
TE, MOUKAT, TUNKIOLLA.

VUOKS PERIAATTEEN HAKATKAA
TE SILMÄT TOISILTANNE
JA KANATARHAT KUTSUKAA
MYÖS TOISET, PUOLI MAAILMAA
TE HÄTÄÄN HUUDOLLANNE.
VUOKS PERIAATTEEN RAASTAKAA
SIIS SILMÄT TOISILTANNE.

EI MELU MOUKKAIN KAPINAN
MUA YLLÄ, MENO MIKÄÄN.
MÄ LÄNTTÄ, ITÄÄ OSOITAN
JA KORKEIMMAKSI KOHOAN
KUIN JALOSYNTY IKÄÄN.
EI MELU MOUKKAIN KAPINAN
MUA YLLÄ, MENO MIKÄÄN.

Unto Karri.

Mitä elinvoimaisempi puu, sitä sitkeämmin liaani siihen takertuu. Tästä näkökulmasta katsoen on vapaamielisen kriitikonkin olemassaolo anteeksiannettava ilmiö. Kehittyvän kirjallisuuden vanavedessä kehittyy myöskin tähteillä herkutteleva kulttuuriliberalismi. Se kasvattaa arvostelijatyypin, jota ilman esim. Suomen kansa nykyisin tuskin voisi kyynelehtiä jonkun Kiven haudalla. Sen uljas liberte-kilpi on mainiosti naamioitu ovi samanaamaisuuden vankilaan, jossa vapaalla yksilöllä ei ole sijaa ja jonne hän, luoja paratkoon, ei erikoisemmin halajakaan. Olen puolestani yhä oleva sitä mieltä, että omapäinen juoksija vihaa standardi-kuolaimia.

Kuvaavaa muuten on, että kulttuuriliberalistit poikkeuksetta kuuluvat elämän koulusta täysin syrjään jääneihin. He ovat pölyisiä kamarifilosofeja, arkoja hyypiöitä, jotka vain markkinoilla megafonoivat julki vallankumouksellisen majesteetillisuutensa. Maan kamarassa tanakasti kiinni pysynyt työmies ei heilahtele lentojätkän elein. Hänen työnsä jättää jäljen, jätkän laulu kuuluu vain niin kauan kuin kaikua kestää. Kulttuuriliberalismin seirenilaulut eivät koskaan viettele todellista työmiestä pois toden taiteen laajalta ja routaiselta vainiolta. Heidän »kumouksellisilla» ja »moderneilla» opeilla ylpeilevät napamiehensä eivät milloinkaan herätä luottamusta yksilössä, joka todella *luo uutta*. On syytä muistaa, mitä esim. sellainen mies kuin Knut Hamsun äskettäin sanoi heistä. Se ei tosiaankaan ollut imartelevaa nykypäivien kirjallisille ja valtiollisille Köpenickin kapteeneille!

Puhukaamme kerrankin asiat halki keskenämme, herrat liberaalit. Laskekaamme kerrankin, miten monasti meistä itsekukin on luonut nahkansa ja niellyt moisen riettautensa punastumatta. Katsokaamme kerrankin, kuinka monta kertaa me olemme lausuneet väärän todistuksen lähimmäisestämme, ja puhukaamme sitten vasta vapaamielisyydestä.

Puhukaamme asiat halki. Sillä kerran on tuleva aika, jolloin kaikki puntarit tarkistetaan ja meidän itsekunkin on aika periä palkkamme.

Älkää säikähtäkö. Tarkoitan aikaa, jolloin historiaa kirjoitetaan.

Ramayana ja Amaru.

(Intialainen tarina)

Intian paahtavan auringon alla, keskellä suurensuurta erämaata, oli ihana keidas. Sen editse virtasi hiljainen puro, jota kutsuttiin Mustaksi virraksi.

Koskaan ei ollut ihmisjalka astunut yli virran. Koskaan ei ollut ihminen käynyt Unhoituksen laaksossa, sillä se oli vain jumalia varten. He pakenivat sinne huoliensa keskellä ja istahtivat lepäämään kukkaan puhkeavien puiden varjoon.

Eräänä myöhäisenä iltana kulki Mustanvirran vartta nuori tyttö. Hänen paljaat jalkansa oli erämaan hiekka repinyt syviin haavoihin ja puku oli niin repaleinen, ettei se kyennyt enää verhoamaan hänen nuoren ruumiinsa kauniita muotoja.

Tyttö kumartui virran puoleen, juodakseen vettä polttavaan janoonsa, mutta hän ei saanut sitä ammennetuksi, vaikka kuinka olisi koettanut. Vesi solui hentoisten sormien lomasta, eikä pisaraakaan ylettynyt hänen huulilleen.

Unhoituksen laaksossa oli silloin juuri tulenjumala Agni. Hän oli jäänyt sinne yksikseen auringon laskettua ja kuunteli yölinnun laulua. Kaikki toiset olivat jo poistuneet.

Agni huomasi väsyneen tytön, nousi leposijaltaan ja astui virran reunalle, jonka toisella puolella tyttö turhaan yritti ammentaa vettä.

— Miksi et juo? kysyi tulenjumala tytöltä.

Tyttö nosti katseensa puhuttelijaan ja näytti säikähtyneeltä.

— Ah, valtias. Väsymys täyttää jokaisen solun ruumiissani, enkä sentähden saata pitää sormiani tiiviisti toisiinsa yhdistettyinä. Puron vesi soluu pois, ennenkuin ehdin sillä edes huuliani kostuttaa.

Agnin tuli sääli tyttöä ja hän hymyili.

— Lapsi, sanoi tulenjumala hetkisen kuluttua. — Eikö sinun sielusi jano ole suurempi kuin ruumiin?

Agni ojensi kastanjankuoresta tehdyn kupin tytölle ja käski hänen ammentaa vettä sillä.

Tyttö teki niin ja näytti siltä, kuin hänen ruumiinsa juodessa olisi virkistynyt jokaisesta siemauksesta, kuin vedenpuutteessa kuihtunut kasvi.

— Miksi olet tullut tänne?

— Koska olen sairas, valtias, vastasi tyttö ja painoi alas silmänsä, joissa kiilsi kyyneleet.

— Vain sydämesi on sairas, lapseni, vastasi tulenjumala ja katsoi pitkään ja tutkivasti tyttöä. — Etkö olekin Ramayana, ylhäisen bramiinin tytär. Isäsi ajoi sinut luotaan ja hylkäsi sinut?

Tyttö nosti jälleen suuret, ihmetystä täynnä olevat silmänsä tulenjumalaan ja sanaton kysymys kuoli hänen huulilleen.

— Et voi riistäytyä irti rakkaudestasi Amaruun, jatkoi jumala hiljaa. — Olen kuullut tarinasi Indralta, Ramayana.

— En tiedä kuka olet! huudahti Ramayana. — Mutta sinä tiedät kaikki! Ramayana minä olen. Ennen voin kuolettaa itseni, kuin hiukkasenkaan rakkaudestani Amaruun. Hän on alhaisen kastin mies ja sentähden sopimaton minulle, mutta sinä tiedät, että jumalat ovat ennen syntymääni minun sieluni hänen sieluunsa liittäneet. Sentähden harhailen ympäri erämaata, kidutan ruumistani, ja viiltelen ihoni veristäviin haavoihin. Tahdon siten lepyttää jumalia, että he armahtaisivat meitä ja sallisivat meidän liittyä yhteen, vaikkakin vasta toisella puolen kuoleman kynnyksen.

— Puhut ajattelemattomia, Ramayana. Mutta annan anteeksi syntiset sanasi. Älä herjaa puheellasi jumalia. He ovat sinun kohtalosi niin kääntäneet, eikä ihmisellä ole oikeutta toisin määrätä.

— Ah, valtias, tekeekö myrkkylilja synnin jumalia vastaan, jos se kasvaa pyhitetyssä mullassa sentähden, että tuuli on sen siemenen, liljan tahtomatta sinne heittänyt? Niin on minunkin rakkauteni kukka juurtunut sille luvattomaan multaan, eikä se saata itseään omin voimin juuriltaan irroittaa, enempää kuin myrkkylilja itseään pyhitetystä mullasta. Mutta onko se luettava sille kuolemansynniksi?

— Lapseni, eikö ole onni myrkkyliljalle, jos joku sen pyhitetystä mullasta muuanne siirtää. Niin aikoi isäsikin sinulle tehdä. Hän tahtoi irroittaa sinut alhaisen kastin miehestä ja vihityttää sinut sukusi mukaiselle ylhäiselle bramiinille. Eikö se ollut oikein?

— Kyllä, oi valtias, mutta onko aivan varmaa, etteivät juuret irroittaessa katkea ja jää luvattomaan multaan? Silloin kuihtuu kukka uudessa paikassaan ja kuolee, mutta juuret, jotka jäivät entiseen paikkaan, voivat kasvattaa vesoja, sillä se on luonnollista. Niiden kukat ovat silloin punaisinta väriä punaisemmat, niinkuin ne olisivat saaneet mehunsa sydänverestä!

Tulenjumala näki Ramayanan säteilevät silmät, eikä hän enää voinut vastustaa häntä.

— Tule, sanoi hän ja osoitti kapeata porrasta. — Astu siis tuota myöten Mustan virran yli.

Ramayana teki niin. Ohut puu taipui jokaisella askeleella ja näytti kuin se olisi ollut katkeamaisillaan hänen ruumiinsa painosta.

— Nyt, sanoi tulenjumala, tytön saavuttua toiselle puolelle, — minä olen nähnyt, että sinun rakkautesi on todellinen ja sentähden tahdon auttaa sinua. Saat jäädä tänne Unhoituksen laaksoon, jonne ennen ei yksikään kuolevainen ole astunut, mutta ainoastaan yhdellä ehdolla: että et koskaan enää anna sydämesi kääntyä ihmisen puoleen.

Ramayana nyökkäsi suostumukseksi. Hänen ensimmäinen, onneton rakkautensa jäisi viimeiseksi. Unhoituksen laaksossa alkaisi hän uuden elämän.

Puolen yön aikaan nukutti Agni Ramayanan smaragdinvihreälle sammaleelle ja huuhtoi Unhoituksen lähteessä hänen sydämestään kaikki entisen elämän muistot. Samassa kasvoi lähteen partaalle pieni, tumma kukkanen.

Aamuauringon ensimmäisten säteitten langetessa maan päälle heräsi tyttö. Hän nousi vihreältä sammalvuoteeltaan ja katseli ympärilleen. Ihana uudistus oli tapahtunut! Se hurmasi hänet ja hänen täytyi levittää käsivartensa ja syleillä lempeätä kaikkeutta.

— Miksi on maailma näin valoisa! huudahti Ramayana loistavin silmin.

— Koska nyt olet saanut unhoituksen lahjan, vastasi tulenjumala. — Mutta muista, onnesi on oleva yhtä pitkä, kuin on elonaika tummalla kukallasi Unhoituksen lähteen kupeella. Tästälähtein et ole enää sama kuin ennen. Olet vain ajatus. Se on oleva nimesi.

— Ajatus . . . kuiskasi Ramayana ja sillä hetkellä unohti hän menneen elämänsä ja nimensä.

— Muista siis sanani, Ajatus, jatkoi tulenjumala vielä. — Sillä Unhoituksen laaksoon saat pysyväisesti jäädä vasta koetusaikasi jälkeen. Sitä kestää yhdeksän kuunkiertoa.

Sen sanottuaan katosi tulenjumala.

Seuraava aika oli Ajatukselle ihana. Ei hän tiennyt ajan kuluvaisuudesta mitään, se oli hänelle vain yhtämittaista riemullisuutta. Hän vaali ja vartioi tummaa kukkaansa, tietämättä lainkaan, että se kasvoi ja sai värinsä hänen kuluneen elämänsä muistoista.

Mutta sitten eräänä iltana, juuri auringonlaskun jälkeen, saapui nuori mies Mustalle virralle. Hänen askeleensa olivat laahustavat, hänen ihonsa oli aurinko polttanut tummaksi ja hänen huulensa olivat värittömät väsymyksestä ja polttavasta janosta.

Ajatus katseli häntä hämmästyneenä.

Nuori mies huomasi tytön, joka nojasi kastanjan runkoa vasten.

— Ken olet?

— Ajatus, vastasi tyttö hiljaa, niin hiljaa, että sitä tuskin kuuli muut kuin virtaava puro.

— Ajatus! Sinä olet Kaunis Ajatus! jatkoi nuori mies ja näytti siltä, kuin tytön katseleminen olisi tyydyttänyt hänen polttavan janonsa ja poistanut uupumuksen. — Ajatus, miten voin päästä luoksesi?

— Et mitenkään! Kenenkään ei ole lupa astua Mustan virran yli. Tämä on Unhoituksen laakso, ja tämä on vain jumalia varten.

Nuorukaisen katse oli kohotettuna Ajatukseen, joka seisoi virran toisella puolella häikäisevän kauniina. Hikipisarat, joita väsymys ja helle oli puristanut ohimoille, valuivat hitaasti kasvoja pitkin vihreälle nurmelle ja soluivat maan uumeniin. Kumpikin oli hetkisen vaiti, saattoi vain kuulla tuulen huminan ja heitä eroittavan puron hiljaisen solinan.

— Ajatus, kuiskasi nuori mies äänellä, joka sisälsi kaiken maallisen kaipauksen, levottomuuden ja rakkauden kiihkon. — Tuhannet voimat vetävät minua puoleesi! Olet vieras, ja kuitenkin niin läheinen, kuin olisit osa minusta itsestäni. Olet Kaunis Ajatus! Kasvosi ovat hymyilevät kuin päivä ja silmäsi lempeät kuin sininen avaruus. En uskalla liikkua, en askeltakaan ottaa, pelkään että olet näky, harhakuva, jonka sairaat aistini ovat luoneet silmieni eteen. Saanko tulla luoksesi?

Ajatus kohtasi nuoren miehen katseen. Oli kuin kaksi voimakasta valovirtaa olisi lähtenyt jostakin kaukaa, ehtymättömästä tulimerestä. Ne sykähdyttivät hänen sieluaan tuhansin aavistuksin ja hänestä tuntui, kuin olisi hän kerran kaukaisimmassa ajassa kokenut aivan samaa. Se oli onnea, niin huikaisevan suurta, että Ajatuksen täytyi hetkiseksi sulkea silmänsä ja värisevät huulensa, jotka jo olivat vastaukseen valmiina.

— Tule, kuiskasi hän sitten ja ojensi kohtavat käsivartensa nuoren miehen puoleen.

Nuori mies tuli.

— Rakastan sinua Kaunis Ajatus. Olen rakastanut sinua jo ajan kaukaisuudessa ennen syntymääni ja rakastan sinua pitkän elämäni jälkeen vielä ajattomuuden porttien tuolla puolen . . .

— Minä olen oleva sinun, ajassa ja ajattomuudessa, vastasi Ajatus ja hänen hymynsä, joka välähti kyynelten läpi, oli hartautta ja kiitosta täynnä.

Silloin kumartui nuori mies ja suuteli tyttöä.

— Ramyana! huudahti nuori mies hämmästyneenä, sillä hän tunsi tytön vasta nyt.

— Amaru!

Ajatus pyyhkäisi hiuskiehkuran otsaltaan ja heräsi kuin unesta. Hän oli äkkiä havahtunut todelliseen elämään.

Amaru ja Ramayana kulkivat käsitysten Unhoituksen laaksossa ja iloitsivat toinen toisensa seurasta. Tultuaan Unhoituksen lähteen kupeelle, huomasi Ramayana tumman kukkansa kuolleeksi. Sen terä värisi kastehelmen painosta, jonka lähenevä yö oli pudottanut siihen.

Mutta Ramayana ei tullut siitä surulliseksi. Hänen mielestään vehreyttä uhkuva Unhoituksen laakso oli kuin suuri kukan kupu, joka janoisena avaa teränsä ja antaumuksen riemua täynnä odottaa auringonsäteitä, jotka suutelevat sitä sydämeen asti.

Niin unohtivat he kaiken. Ramayana lepäsi Amarun sylissä, leikki hänen kanssaan, lauloi ja tanssi hänelle. He istuivat puron reunalle ja katselivat virtaavaa vettä, johon kuu illan sammuessa alkoi valaa hopeatansa. Salaperäinen hämy peitti metsän heidän ympärillään ja puiden lehtien liikkuessa näytti kuin niistä olisi hehkunut fosfori ja kaikkialta muualta metsän salaisista kätköistä loisti ruusunpunainen hohde.

Mutta tulenjumala vihastui tyttöön hänen tottelemattomuutensa tähden. Hän astui alas Unhoituksen laaksoon, nukutti Ramayanan ja Amarun, jotka toisiinsa nojaten hiljaa puhelivat keskenään, otti salaa kumpaisenkin sydämen ja toinen toisiinsa sidottuina poltti ne tuhkaksi.

Idässä näkyi kultainen viiru. Sieltä tuli aamu.

Ramayana ja Amaru eivät enää heränneet. He olivat kulkeneet ajattomuuteen kirkastetuin kasvoin ja hymy huulillaan.

Seuraavana päivänä kasvoi puron reunalla kaksi heleänsinistä kukkaa, niin lähekkäin, että ne, tuulen niitä keinuttaessa, saattoivat koskettaa toisiaan.

Laura Soinne.

Kuoleva.

Elämä, kutsusi tähden
matkaan lähdin vain.
Riemua, tuskaa nähden
mennessä, tullessain.

Sousin virran myötä,
myös sitä vastaan päin.
Tein pahaa, tein hyvää työtä.
Kuilut ja taivaat näin.

Nyt, sua, elämä, kiitän.
Taistossa kasvaa voi.
Tappiot voittoihin liitän.
Riemua lauluni soi.

Kaikki, mi on, oli virtaa,
tyhjyyttä ollut ei.
Löi elo kultaista pirtaa.
Kirkkaus voiton vei.

Harhaksi tään elon luuli
kaihiset silmäni mun.
Korvani kutsusi kuuli.
Nyt olen, Jumala, sun.

Arvo Välikoski.

2-TERÄINEN MIEKKA

AIKAMME NAINEN.

Pohjatuulessa aikaisemmin aloitettu keskustelu »naiskysymyksestä» jatkuu.

KÄYTÄNNÖLLISEN ELÄMÄN KYSYMYKSIÄ, JOIHIN ON VAIKEA SAADA TYHJENTÄVÄ VASTAUS.

On varsin helppoa kirjoittaa ja puhua siitä, miten *tahtoo* ajatella. Vaikeampaa on tehdä *itselleen* selväksi, *miten* ja *miksi* on ajateltava, ja mikä on tämän ajattelun *oikea tavote*.

Pohjatuulen toimitus on avannut lehteensä osaston, jonka se otsikoi »2-teräiseksi miekaksi» — nimitys sangen onnistunut ja asiallinen. Ja tässä osastossa ajatellaan niin, että »pää höyryää». Eikä tämä ajattelu suinkaan ole kiintoisuutta vailla.

Nykyajan nainenkin ajattelee. Olen sangen usein »sivusta» seurannut hänen ajatteluaan ja myönnän kernaasti hänen ajattelussaan olevan johdonmukaisuutta, järkeä ja ennenkaikkea oikeutusta. Hän on ihminen, samaa lihaa ja verta kuin mieskin. Hän saa pilkulleen saman kasvatuksen kuin mies ja ainoastaan rakenteessaan hän »jonkin verran» eroaa miehestä, mikä ero luonnollisestikin toiselle taholle suuntautuneena johtaa hänet eroon miehen ajattelutavasta ja järkeilystä. Tämä kaikki on niin luonnollista, ettei sen ihmettelyyn kannata hukata aikaansa.

Paljon kiintoisampaa on koettaa itselleen tehdä selväksi, miksi nainen on ryhtynyt ajattelemaan tavalla, mikä eri tilanteissa ilmenee sangen kulmikkaana kysymysmerkkinä, ja siihen löydän yhden ainoan vastauksen: hän on ihminen kuten »luomakunnan kruunukin».

Kiinnitämme sangen usein huomiomme aivan toisarvoisiin, useimmiten ulkoisiin ilmiöihin naismaailmassa, sellaisiin kuin tupakoimiseen, tansseihin, huulipunaan, ihomaaliin, puuteriin, tukkaan, pukeutumiseen, keimailuun j.n.e., ja unohdamme naissielun sisäiset värähdykset vain sentähden, että nainen pystyy salaamaan ne paremmin kuin konsanaan mies. Elämä on naisen siihen opettanut, sillä nainen vaistoaa sielunsa paljastamisen vaarat monin verroin herkemmin, ja juuri tästä johtuukin, että mies usein ja tavallisesti on ja pysyy naisensa narrina, käyttipä nainen huulipunaa ja ihomaalia tai ei, olipa hän entisajan arvoisa rouva tai rouvan taimi, »väliasteen» moderni demooni tai tulevaisuuden tuulentupa. Ja me miehet — naissielun huomioimatta — tunnemme itsemme »onnellisiksi» — naisen narrina. Tässä lieneekin pohjimmainen syy, miksi ketään ei niin helposti ymmärretä ja arvostella väärin kuin juuri naista, ja tästä luonnollisestikin seuraa, että nainen on ollut ja on edelleenkin pakotettu kulkemaan omaa tietänsä, kun mies kerta kaikkiaan *ei tahdo* tyytyä (vain) hänen toverikseen.

Reaalinen elämä on pakottanut naisen »ulkotöihin». Tässä yhteydessä en katso asiakseni lähteä selvittelemään kysymystä sen pitemmälle. Taloudellinen koneellistunut elämä on todellakin niin perusteellisesti muuttanut nämä elinkysymykset kerta kaikkiaan, ja niihin on sopeuduttava, tahtoipa tai oli tahtomatta. Työssä soveltuu nainen aivan erinomaisesti »koneeksi», luotettavammaksi kuin konsanaan mies. Hänen elintasonsa ja toimeentulonsa on halvempi kuin miehen ja hänen mukautumiskykynsä on joustavampi kuin miehen. Tästä johtuu, että työnantaja voi ylläpitää naisen elintasoa pienemmillä kustannuksilla, ja tästä taas se, että nainen erinäisillä työmarkkinoilla on kilpailukykyisempi kuin mies.

Jouduttuaan näin ulkotöihin vaatii nainen itselleen samat oikeudet kuin miehelläkin on: saman vapauden elämään, taisteluun, nautintoihin jopa tapoihinkin, ja luonnollisesti on hän niihin kaikkiin yhtä oikeutettu kuin mieskin. En näe siinä mitään asiallista eroa enempää kuin ihmettelemisen aihettakaan.

Miehistä itserakkautta näyttää loukkaavan se, että nykyaikainen nainen katsoo elämäntehtävänsä jonkin verran laajemmaksi kuin millaiseksi luomakunnan kruunu sen korkeassa viisaudessaan *tahtoo* käsittää. »Korkeimman elämänihanteen täytyy nykyaikaisellakin naisella olla s u v u n j a t k a m i n e n».*) (Kts. Pohjatuuli N:o 5—6.) Todellako?! Jätän tämän puolen. Olemme luullakseni tämän »ihanteellisuusasteen» ohi, enkä usko sinne enää palattavan.

Nyt tahdotaan väittää, että nainen on suistunut raiteiltaan, kun hän työihmiseksi jouduttuaan pyrkii erilleen kodista ja kodin velvoituksista. Miksi niin? Senkö vuoksi, ettei nainen enää tahdo alistua miehen orjaksi — välttääkseni rumempaa sanontatapaa. Nykyajan nainen voi antautua kodilleen, olla sen hyvänä haltijana pakotta, omasta vapaasta tahdostaan ja halustaan, mutta orjattareksi ei. Ja antautuessaan joutuu hän aivan samojen velvollisuuksien alaiseksi kuin entistenkin kotien naiset ja täyttää ne. Nämä velvollisuudet ja niiden täyttäminen oikeuttavat hänet todellakin tasa-arvoiseen toverielämään miehensä rinnalla, eikä kodin hengen tarvitse siitä vähääkään kärsiä, ellei kodin olemus itsessään näitä suhteita muuntele, taikka ellei perheenisä kyllin joustavasti ymmärrä sopeutua sellaisiin olosuhteisiin, joita hän nuoressa idealismissaan ei ole tullut ajatelleeksi.

Ja kuitenkin meistä tuntuu kuin nykyajan nainen ajattelussaan menisi liian pitkälle. Tähän viittaavat kenties tilastot ja naistemme julkisuudessa esiintyvä katsantokanta monine väitteineen. Naisemme tahtovat elää erillään miehistä. Itsensä sitominen miehen kotiin on heidän mielestään orjuutumista. He pitävät oikeutenaan itse valita lapselleen isän, jos niin tahtovat, sekä kokonaan omistautuakin tälle lapselleen isästä sen enempää välittämättä. Tämä ajatus taas voi johtaa aivan toiseen suuntaan, kuin mihin me yhteiskunnallisessa ajattelussamme olemme tottuneet. Ja juuri sentähden me siihen niin *epäillen* suhtaudummekin.

Tämäkö sitten lienee syynä siihen, että naistemme ajattelussa näemme vanhojen siveellisyyskäsitteiden herpautumista. Siveellisyys loukkaantuu kuitenkin vasta silloin, kun näissä asioissa mennään luonnottomaan tarkoituksettomuuteen, ja se on jotakin aivan toista, jolla ei minun käsittääkseni ole vähintäkään tekemistä nykyaikaisen naisen selväpiirteisessä järkeilyssä täysin oikeutetun itsenäisyyden ja vapauden säilyttämiseksi.

Ihailen miestä, joka pystyy antamaan naiselle neuvoja hänen elämäntehtävänsä suhteen, kuten A. K. »Vaatikaa mieheltä, että hän täyttää tehtävänsä l u o m a k u n n a n h e r r a n a ——»*)

*) Harv. minun.

VASTAVÄITTEITÄ.

V. Väliasteelle, R. V:lle, A. R:lle ja Albert Korhoselle.

»Loukkaustako koko naissukupuolta kohtaan» olisi keskustelu *naisesta* — s.o. aikamme naistyypistä, naisluonteesta? Ei! Se on totta tosiaan sekä »järjellistä» että »asiallista» — aivan samoin kuin myös voi puhua eri aikojen miesihanteesta, miestyypeistä — sillä jos naisen ja miehen ihmisyys rikasta on, on heillä kummallakin myös oma erikoispanoksensa annettavana kansansa henkiselle elämälle. Ja edelleen: Kuinka voisimmekaan väistää tällaisia kysymyksiä *nykyisenä ajankohtana*, joka on ainutlaatuinen Suomen naisen historiassa: Vasta on keski-iässään se sukupolvi, jonka eläessä nainen kohosi vajavaltaisuuden ja holhouksenalaisuuden tilasta itsenäisyyteen ja yhteiskunnalliseen, taloudelliseen ja sivistykselliseen tasa-arvoon miehen rinnalle. Vasta elää nuoruuttansa ensimmäinen naissukupolvi, jolla jo elämään astuessaan ovat valmiina nuo täydelliset kansalaisoikeudet. Eikö ole kummallista — anteeksiantamatonta, että me suorastaan voimme unhottaa oman aikamme erikoisuuden vaatimuksineen, oman sukupolvemme esikoisuuden uusine probleemeinensa?!

Surullisen niukasti me todellakin olemme tietoisia sukupolvemme esikoisuudesta, surullisen laajalti emme tosiaankaan ole muuta kuin »massaa», toistemme matkijoita, laumaolentoja, joiden elämään ehkä mahtuu paljonkin »pirteää aikansaseuraamista» — ruumiinkulttuuria, filmi-, jazzi-, auto-, radio-, gramofooni-, puku-, sääri-, kynsikulttuuria ynnä epälukuisia muita »kulttuureja», mutta tämän kaiken keskelle surkean vähän *sielunkulttuuria*, joka kohottaisi meidät lauman yläpuolelle *itsenäisiksi persoonallisuuksiksi*. Nykyaikaisen, henkisille arvoille tylsän joukkoihmisen alituinen ikävystyminen pyörittää ajanvieteteollisuuden rahamyllyjä — mitäpä siitä, vaikka nuo myllyt jauhaisivat murskaksi kaikki sivistykselliset ja siveelliset arvot! Tusinafilmin reklaamireseptit ja ajanvietelehtien typerä sekasotku paljastaa »suuren yleisönsä» sieluntilan — tai paremminkin sanoen: sieluttomuuden. Ja se »yleisö» totisesti on »suuri». Tällä tasolla oleva ihminen ei toki kykene tietoisesti, persoonallisesti omaksumaan mitään maailmankatsomusta, ei edes materialismia, mutta käytännössä hän kyllä on materialisti: vain ulkonaisia, näkyväisiä tajuava ja tavoitteleva, joka mukavan passiivisesti ajelehtii viettiensä, vaistojensa, mielialojensa ja vaihtelunhalunsa heiluteltavana, vailla ajatuksia, arvosteluja ja sisäisiä taisteluja.

Eivätköhän mainiosti sopine meihin suomalaisiinkin terävän ranskalaisen elämäntarkastelijan Ernest Dimnet'n sanat: »Tiedämmehän, ettei yhdeksäntoista ihmistä kahdestakymmenestä ajattele, vaan elää elämäänsä kuin jokin koneisto. Useimmat miehet ja naiset elävät ja kuolevat hankkimatta itselleen mitään varmaa käsitystä elämästä ja kuolemasta, uskonnosta ja moraalista, politiikasta ja taiteesta.»

Niinpä niin naiset, vaatikaa, ja 9 miestä kymmenestä jättää teidät loppuijäksenne varmasti rauhaan siirtyäkseen palvomaan jotakin toista. Mies tahtoo olla oma itsensä ja nykyaikaisen miehen tulee pysyttää naisensakin omana persoonallisuutenaan, silloin on hänellä ankkuri elämän myrskyissä, rauhallinen satama, jossa hän voi koota voimiaan uusiin ponnisteluihin niiden arvojen saavuttamiseksi, jotka voivat elämäntoverusten kesken muodostua heidän yhteisiksi tavotteikseen. Miehen on kerta kaikkiaan luovuttava menneen ajan arvostelustaan naisen suhteen: Nainen ei ole, eikä tahdo olla vain säteilevänä solmioneulana. —

»Varjele vakainen luoja akasta ärisevästä.» Älkäämme kiinnittäkö *liian* suurta huomiota sellaisiin toisarvoisiin kysymyksiin, jotka omaavat erehdyksien ja väärinkäsitysten mahdollisuuden, sillä ne helposti jäävät pysyviksi ja *estävät* meitä kohoamasta harmaata jokapäiväisyyttä korkeammalle. *I. M. Varoma.*

Keväinen kuva Kluuvikadulta. »Pohjatuuli on ilmestynyt.»

Nimenomaan *naisen* sielunelämälle on nykyisen ajanhengen vaikutus tuhoisa, sillä se erikoisesti vetoaa niihin naisluonnon puoliin, jotka kuritta jäätyään ovat pahimpina esteinä persoonallisuuden muodostumiselle: Ulkonaisten elämänmuotojen kirjaviin pikkuseikkoihin kiintyminen ja alttius ulkoapäin tuleville vaikutteille estää keskittymisen, määrätietoisuuden ja suurien suuntaviivojen seuraamisen. Kunpa tosiaankin »kiihkeä rehellisyyden» halu olisi pannut meidät »tupakoimaan, maalaamaan ja flirttailemaan»! Mahdollisesti joillakuilla yksityisillä on sen verran persoonallisuus-ituja mukana näissä edesottamisissaan, mutta rohkenen väittää, että ehdottomasti useimpien »modernisuus» on merkki matkimistaipumusten, laumavaistojen vallasta ja »ruumiillisen», persoonattoman, alemman naisellisuuden voitollaolosta sieluissamme — ja myös todiste »kauneusaine»-tehtaiden reklaamin tehokkuudesta! Me emme erittele niitä viettejä ja haluja, jotka panevat meidät keimailemaan väkijuomalasilla tai savukkeella ravintolapöydän ääressä! Emme rupea — kykene? — toteamaan mitkä vaistot ja vietit ovat luoneet sen ilmapiirin, jonka tuotteena on nykyaikainen tanssialastomuus! Erittelemättä, ajattelematta, arvostelematta — valikoimatta — vastustelematta alistuu »moderni» nainen menemään virran mukana mihin sattuu ja mihin reklaami käskee — yhtä naiivin kiltisti kuin konsanaan puoli vuosisataa sitten hänen itsenäisyyttä ja tasa-arvoa vailla ollut isoäitinsä!

Sukupuolielämän alalla tämä sieluton, passiivinen asenne on turmiollisin. Erinäiset fraasit »tinkimättömyydestä», »rehellisyydestä», »vapaudesta» jne. jne. eivät vielä merkitse todellista persoonallisuuden astetta, jos sielun sekamelskasta puuttuu *kuri, määrätietoisuus, taistelutahto, vastuuntunto.* Kun naisasiataistelun vuosina, 1880-luvun kirjallisuudessa kauneinta ajateltiin tulevaisuuden naisesta, ennustettiin, että hän, vapauteen, itsenäisyyteen ja sivistykseen kohonneena olisi kohonnut myös siveelliseksi luonteeksi, joka vetäisi miehenkin ylöspäin omalle korkeammalle tasolleen, sukupuolikurin, siveellisen ryhdin ja aviouskollisuuden tasolle. Ja kun taas epäilijät kaikkein huonointa ennustivat tulevaisuuden naisesta, niin he väittivät, että vapaus oli houkutteleva

hänet yhdistämään naisellisiin heikkouksiinsa miehen heikkoudet ja hän siten oli painuva silloisen miehen tasolle, salaiseen polygamiaan, sukupuolisen kurittomuuden, nautiskelun ja ruumiillisen »vapaan rakkauden» tasolle.

Onko hän jo saapunut tuo »tulevaisuuden nainen»; joko voimme ratkaista, kumpi ennustus on enemmän toteutunut? Tämän probleemin kohdalla ei ainoakaan nainen ole oikeutettu pakenemaan mukavaan ajatuksettomuuteensa. Väistämättömänä vaatii nykyiseltä naissukupolvelta vastausta kysymys: Tulevatko uuden »itsenäisyytemme» symbooleiksi savuke suupielessä, väkijuomalasi ravintolapöydällä ja huulipuikko käsilaukussa — miehen heikkoudet yhdistettyinä alemman, persoonattoman, henkisesti kehittymättömän, passiivisen »naisellisuuden» heikkouksiin. Ei! Irti näistä symbooleista, irti niitä puolustavista kuluneista iskulauseista, irti siitä sieluntilasta, jonka todisteita ne ovat! Sillä niiden takaa ei paljastu muuta kuin — sieluton sukupuoliolento — neuvostovenäläisen erotiikan »fysiologinen imperatiivi» — meikäläisten »miehentie-kirjailijain» rakastama »ruumiin ikävä»! Jos mies julistaa, että »korkeimman elämän ihanteena täytyy nykyaikaisellakin naisella olla suvun jatkaminen» — jos mies tosiaankaan ei vaadi myös jotakin *muuta sen lisäksi*, niin hän — huomaamattansa — samalla ilmoittaa tyytyvänsä juuri yllämainittujen symboolien naiseen: »flirttaavaan, maalaavaan, s.o. miestä metsästävään olentoon, jolla ei muuta omaa ole kuin ruumiinsa, sukuviettinsä».

Miessuvulla on kautta aikojen ollut paljon suuremmat ulkonaiset mahdollisuudet henkisen elämänsä kehittämiseen kuin naisella. Eikö mies siis tosiaankaan vieläkään vaatisi naiselta muuta kuin »suvunjatkamista»?! Sitä en jaksa uskoa. Jos hänellä on »sydän», s.o. kaipausta sielunkulttuuriin — olkoon hän sitten kirjaoppinut tai kirjaopiton — niin hän kaipaa naiseltakin »apua, joka on hänelle sopiva» — myös hänen sielunsa pyrkimyksiin. Ja jos niinikään nainen on henkiseen tietoisuuteen herännyt, ei mies suinkaan ole hänelle vain lasten isä tai palvottava »valtias» tai edes »sankari», vaan ennen muuta hänen auttajansa hänen taistelussaan sisimpänsä hienoimpien, herkimpien, henkisimpien arvojen puolesta.

Suvunjatkaminen; onhan se kylläkin korkein »elämänihanne» — kissoille ja kyyhkysille ja muurahaisille, mutta *ihmiselle* se yksin ei riitä. Jos meissä ei sukuvietin ohella elä muita, henkisempiä kaipuita ja voimia — emme suorastaan »viitsi» jatkaa sukua: emme kykene kantamaan siihen liittyvää kärsimystä, vaivannäköä ja uhrautumista, kykenemme vain nautiskeluun! Ei! Jollei meillä ole muuta pyrkimystä kuolemattomuuteen ja ikuisuuteen kuin »iankaikkinen elämä maan päällä», emme ole arvolliset edes tämän elämän jatkajiksi — sen täydessä ihmisyydessä, emme täytä sitä »tehtävää, johon kaikkeuden Luoja on meidät asettanut».

Niinkauan kuin nainen ajelehtii nykyisten symbooliensa merkeissä, ei hän kykene kaipaamaan itseltänsä, ei mieheltä eikä elämältä, sitä mikä ihmisen ihmiseksi korottaa. Niinkauan hän on todella vain »väliaste» tai — suoraan sanottuna vain harhautunut irvikuva siitä »uudesta naisesta»,joka oli tuleva—ja joka on tuleva. Hänen ulkonaiset oikeutensa ja näennäinen sivistyksensä on paljon kohonnut, mutta sielullisesti hän yhä on samalla heräämättömällä, sisäistä elämää vailla olevalla tasolla, jolta naisliike tahtoi hänet pelastaa ihmisoikeuksien ja sivistyksen avulla. Havainnollisesti hän paljastaa olemuksensa — itse sitä edes tajuamatta, *hän haluaa maalata itselleen nuken kasvot, koska hänellä on nuken sielu!* Ja jos tätä nukkea sitten paiskelevat vietit ja vaistot, niin syntyy se sekava irvikuva, joka eksyttää miehen puhumaan suvun jatkamisesta »naisen korkeimpana tehtävänä».

Vasta kun nainen on herännyt sisäiseen elämään, hän tajuaa, että hänen ulkonainen tasa-arvonsa ei suinkaan ole olemassa siksi, että hän saisi »vapauden» sieluttomaan nautiskeluun tai muka »uhmaileviin» paheisiin, vaan siksi, että hänellä ihmisenä on oikeus tasa-arvoon, ja että ihmisoikeudet kannustavat ja velvoittavat häntä eteenpäin sillä sisäisen kehityksen tiellä, millä yksin hän voi kypsyä kyllin arvolliseksi nykyhetken ihmissuvun elämän jatkajaksi.

Tälle asteelle kohosivat entispolvien naisten joukossa monet ulkonaisia vapauksia, oikeuksia ja mahdollisuuksia vaillakin — *uskonnon avulla.* Vaikeuksien ja kieltäymyksien keskellä kristinusko antoi heille näköaloja, päämääriä ja voimia, antoi sitä *henkisyyttä,* jota tarvitaan, ennenkuin naisesta tulee *persoonallisuus* ja tulee todellinen äiti. Mekö jäämme heitä köyhemmiksi, me, joilla on kaikki persoonallisuuskehityksen ulkonaiset mahdollisuudet? Annammeko nykyajan levottomuuden ja melun, halpahintaisen ja suuriäänisen »tieteellisyyden» tai ajanvieteteollisuuden banaalin roskan surmata sieluistamme Jumalan todellisuuden? Ja kuitenkin on elämä itse osoittanut, ettei mikään muu riitä sitä korvaamaan. Vain sen antamat uskon, toivon ja rakkauden voimat riittävät täysin ratkaisemaan »uuden naisen» suuren ja vaikean probleemin yhdistämällä hänen elämässään *epäitsekkyyden ja itsenäisyyden, nöyryyden ja lujuuden,* niin että hän voitollisesti saattaa selviytyä niistä hirvittävän kohtalokkaista ristiriidoista, joihin hänen uusi asemansa on hänet kietonut ja yhä edelleen kietoo.

Ilman tätä todellista *persoonallisuustaistelua* on naisen ja miehen suhde vailla syvintä sisältöä, vailla lujuutta, vailla kestävää perustetta. *Vain siihen taisteluun ryhtyneet yksilöt voivat todella jotakin »antaa» — toisilleen — kansalleen — isänmaansa tulevaisuuden suurelle asialle.*

Irti passiivisten ajelehtijain suuresta laumasta, ylös persoonallisuustaistelun yksinäisille vuoripoluille! Mutta ne polut löytyvät vain silloin, kun itsetutkistelu ja itsetuntemus on niin vilpitöntä, että jaksamme antaa asioille oikeat nimensä — siitäkin huolimatta että »synti» on kovin vanhanaikainen sana! Kummallisen selvästi *kristinusko näyttää totuutensa ja todellisuutensa* juuri nykyajan elämänilmiöiden taustaa vastaan. Se on tosiaankin »hyvin paljon muuta kuin kieltäytymistä». Me tarvitsemme sen iäisyysnäkyjä irtautuaksemme aineellisuuden ja hetkellisyyden vallasta ja saadaksemme itsellemme henkistä elämää, sisäistä rikkautta, päämääriä. Vain elävä tietoisuus näkymättömien valtavasta absoluuttisesta todellisuudesta johtaa meidät näkyväisten mitättömyyksien sekamelskasta ja viettiemme orjuudesta kiinteyteen ja keskitykseen, vaativaisuudesta epäitsekkyyteen, kaaoksesta kosmokseen. Vain jumalakokemus ja jumalanpelko poistaa sieluparoistamme ihmispelon, niin että me — laumavaistomme voittaen — *uskallamme olla toisenlaisia kuin muut* ja jaksamme kohota aktiivisuuden, taistelutahdon ja taistelutarmon asteelle.

Miksi emme sitten etsi tätä sisäisen rikkauden, voiman, onnellisuuden lähdettä? Eiköhän siksi, että tuntuu paljon *mukavammalta* luiskahtaa sen ohi, työn, seuraelämän tai huvitusten turviin. Toisten joukossa pääsee siitä niin mukavasti rauhaan esim. vain muka »filosoofisesti» huomauttamalla: »Eihän sellaisesta kuitenkaan voi tietää mitään varmaa!» Ja yksin ollessa siitä selviää vaikkapa tarttumalla uusimpaan »Tosikertomusten» numeroon!

Lainaan vielä äskenmainitsemani Dimnet'n sanoja: »Jos voisimme laskea yhteen ne minuutit, jotka olemme kuluttaneet todella tarkastellessamme esim. käsitystämme tulevasta elämästä, niin meitä hämmästyttäisi naurettavan pieni minuuttien luku». Niin — me yhä uudelleen heiskahdamme sellaisten asiain ohi! Ja kuitenkin on jumalasuhteemme elämämme probleemeista suurin ja keskeisin, jonka vaikutus ulottuu yli kaiken muun — ja joka kerran on täyttävä tajuntamme hirveän läheisenä, hirveän vaativana, *ainoana suurena kysymyksenämme!*

Yksi monista.

Helsinki 1934. K. F. Puromiehen Kirjapaino O.-Y.

Urheilusuhteemme läntiseen naapurimaahamme.

Paljon puheenaihetta antaneet urheilusuhteemme Ruotsiin kaipaavat näin uuden urheilukauden alkaessa ehkä hieman tarkastelemista. Nämä suhteethan ovat urheilumme »kivikaudesta» alkaen olleet lievimmin sanoen oudot, ruotsalaisten otettua alunperin meihin nähden tässä, niinkuin niin monessa muussakin sivistysriennossa, ylimielisen holhooja-asenteen ja yrittäessä — useimmiten onnistuenkin — keplotella tunnetulla taidollaan kaikissa yhteisissä edesottamuksissamme itselleen kunnian, vaikkapa Suomi olisikin saanut voiton. Tunnettu tosiasiahan on, että ruotsalainen ei koskaan voi hävitä; jos sellaista sattuu — ja ikävä heille, useinhan sitä kilpailussa sellaistakin sattuu, varsinkin suomalaisten ollessa mukana kuten esim. olympialaisissa kisoissa —, on aina olemassa muka päteviä syitä, joilla Ruotsin kansalle saadaan häviö »poisselitetyksi» ja maan kuninkaallinen maine tappiosta huolimatta pelastetuksi. N.s. urheilumoraali tuntuu ruotsalaisille olevan tuntematon käsite.

Vaikkakin urheilulliset välimme Ruotsiin ovat viime aikoina niin kiristyneet, ettei pääurheilumme — yleisurheilun — alalla ole n.s. suhteita enää Nurmi-kaappauksen jälkeen oikeastaan olemassakaan, on kanssakäymisemme monilla urheilun eri aloilla kuitenkin edelleen ollut melko vilkasta. Se, että nämä kanssakäymiset ovat suurimmaksi osaksi olleet yksipuolisia*, suomalaisten suorittaessa vierailut ja työn ja ruotsalaisten periessä rahallisen voiton, ei ole meidän syytämme, sillä Ruotsi ei, kaikesta Pohjolan ranskalaisuudestaan huolimatta, näy tuntevan vuorovierailuperiaatteen velvoituksia. Suomalaiset hiihtäjät, painijat y.m. käyvät mieslukuisina kilpailemassa Ruotsissa, mutta tuskin koskaan näkee ruotsalaisia vastavierailulla Suomessa. Poikkeuksena ei voi pitää Ounasvaaran kisojakaan, joihin menneenä talvena osallistuivat ruotsalaiset hiihtäjät Utterström ja Englund. Mainitut hiihtäjäthän tulivat Ounasvaaralle ehdolla, että Kalle Heikkinen kilpailee ensi talvena Ruotsissa. Suomalaisten Solleftеån kilpailuihin lähettämä 17-miehinen joukkue ei liioin antanut aihetta Ruotsille lähettää yhtään ainoata miestä viimetalvisiin Salpausselän kisoihin Lahteen.

Ennen Suomen Urheiluliiton tunnettua kilpailukieltoa kilpaili suomalaisia rata- ja kenttäurheilijoita yhtenään Ruotsissa, mutta ruotsalaisia urheilijoita ainoastaan poikkeustapauksissa nähtiin Suomessa, tavallisimmin vain maaotteluissa. Painissa on meillä aina ollut hyvät suhteet Ruotsiin, nimittäin niin, että suomalaisia painijoita käy ahkeraan kilpailemassa Ruotsissa, tutustuttamassa ruotsalaisia suomalaiseen painitaitoon. Samanlaista tilaisuutta eivät ruotsalaiset anna meille, sillä heitä ei juuri ole näkynyt täällä painikiertueella. Ei ole siis lainkaan ihme, että ruotsalaiset painijat tuntevat suomalaisten painitavat, varsinkin kun heillä siellä on sellainen asioita tunteva niksien »kavaltaja» kuin Oksa treenarina. — Samanlaista »vastavuoroisuutta» ilmenee nyrkkeilyssä ja poikkeuksetta myös kaikissa muissa urheilulajeissa.

Näistä asioista kirjoitti tuonnottain nimimerkki »H. L.» tamperelaisessa »Aamulehdessä» sattuvasti m.m. seuraavaa:

»*Luulisi ruotsalaisten olevan kiitollisia tällaisesta heille edullisesta tilanteesta ja suomalaisten niinollen saavan asianmukaisen kohtelun m.m. sikäläisessä sanomalehdistössä. Kummallisinta asiassa kuitenkin on, ettei suomalaisia kohdella niin rääväsuisesti ja halventavasti minkään muun maan lehdistössä kuin juuri Ruotsin. Tuoreimpana esimerkkinä voi mainita Sollefteån 35 km hiihdon, jossa ruotsalaiset sanomalehdet väittivät Remeksen vastoin kilpailusääntöjä vaihtaneen suksia hiihdon aikana. Tämä väitös tehtiin sillä perusteella, että ruotsalainen palkintotuomari ei muistanut tarkastaa Remeksen suksia hänen saapuessaan maaliin. Ruotsin Hiihtoliitto lienee kirjoitusten johdosta lähettänyt pahoittelunsa Suomen Hiihtoliitolle, mutta sanomalehdistössä ei asiaa ole ainakaan niin tarmokkaasti korjattu, että se olisi tullut suuren yleisön tietoon. Yleisön suhtautumisesta suomalaisiin hiihtäjiin Sollefteåssa sai käsityksen kuunnellessa radioselostusta itse paikalta. Nurmelallehan vihellettiin, kun hänen oli pakko keskeyttää kilpailu. Ehkä tämän seikan pimittämiseksi omalla tavallaan tunnetun nimimerkki CANin kirjoituksessa Ruotsin Idrottsbladetissa kerrotaan suurin otsikoin yleisön Salpausselällä ostaneen kaikki Lahdessa löytyvät viheltimet loppuun, voidakseen niillä sitten osoittaa mieltä ruotsalaisille, jos heitä kisoihin tulisi. Kuinka tökerö ja tarkoituksellinen tällainen väite on, sen huomaa jokainen suomalainen. Olihan yleisöllä jo päiviä ennen kilpailua tiedossaan osanottajat — ja niiden joukossa ei ollut yhtään ruotsalaista. Tällainen valheellinen kirjoittelu (yllä oleva ei suinkaan ole ainoa esimerkki) on omiaan huonontamaan naapuruussuhteita muutenkin kuin urheilullisesti.*

On suorastaan kummastuttavaa, että jatkuvasti halutaan pitää kanssakäymistä tällaisen maan kanssa, joka ei tunnusta vastavuoroisuusperiaatetta, eikä kohtele muutoinkaan tasavertaisena — kunnioituksesta puhumattakaan — kilpailija-vierastaan. Meillä ei ole Ruotsista urheilun alalla niin paljoa opittavaa, että sentähden olisimme pakotettuja ylläpitämään tätä luonnotonta tilannetta. Päinvastoin: suomalaiset urheilijat ovat haluttuja muihinkin maihin, ja heidän kanssaan voi helposti järjestää suhteita tasavertaisilla ehdoilla, sen ovat rata- ja kenttäurheilijat osoittaneet. Suomen urheiluelämän virkeys on riippuvainen pääasiallisesti kilpailutoiminnasta, sillä sen avullahan seurat kokoavat varat koko toimintaansa varten. Luulisi sen verran saatavan yhteistyötä aikaan eri liittojen kesken, ettei suotta rahoiteta sellaisen maan urheilutoimintaa, joka ei halua tehdä mitään meidän hyväksemme.» —

Laittamattomasti haasteltu! Olemme todellakin ihmetelleet Hiihtoliittomme pitkämielisyyttä tällaisen parantumattoman epäoikeudenmukaisuuden edessä. Ja kun kilpailutoiminnassamme Ruotsin kanssa myöskin tietysti joskus häviämme mekin — niinkuin nyt viimeksi Sollefteån 50 km:llä, — niin kylläpä ovat naapurit osanneet näyttää reklaamimestariuttaan kaiuttelemalla ulkolaisissa lehdissä tuon yhden tapauksen nojalla parhaimmuuttansa Pohjolan urheilukansana aivan väärässä suhteessa. Keski-Euroopassahan ei olla niin tarkoin selvillä urheilusuhteistamme ja voimasuhteistamme — paitsi mitä ruotsalaiset itse ovat yksipuolisesti selostaneet — ja niinpä siellä Ibl:n jututkin saattavat mennä täydestä kuin väärä (todellakin!) raha. Tosin Unkarissa tapahtuneen viimekesäisen kuulaskandaalin ja Sveitsissä pari vuotta sitten sattuneen jalkapalloskandaalin jälkeen on opittu ruotsalaiset tuntemaan osittain oikealta karvaltaankin, ja norjalaisethan toki myös jos ketkään tuntevat »omat pappenheimarinsa», mutta paljon menee vielä kieroa ja väärää maailmalle täydestä. Tämä meidän Efialtes-hirtehisemme CAN on vain yksi piskuinen rengas heimolaistensa ylväässä reportteriketjussa. (A propos CAN, eikö meidän rehellisten ruotsinkielisten lehtimiestemme joukossa tunneta toverikurin käsitettä?) — Muistammehan esim. kansainvälisissä instansseissa itsensä hyvin tärkeäksi silmäntekeväksi järjestäneen paini-Råbergin radioselostuksen viimeisessä painimaaottelussamme. Sehän herätti jo Ruotsin omissakin rehellisissä piireissä törkeällä liioittelullaan suuttumusta. Mutta auktoriteettiaan eivät Edström, Ekelund, Råberg, Tegner, »Sven» & cumpp. silti menetä.

Vielä eräs ruotsalaisille sangen tyypillinen tapa, jonka olemme usein huomioineet, sietää tässä tulla esille otetuksi. Mutta annammepa tässäkin puheenvuoron taas välillä »Aamulehdelle», joka pirteästi tuntuu ilmiöitä »länsirintamalla» seuraavan.

»— *Erikoisena haluna on ruotsalaisilla ollut omaksua itselleen mahdollisuuksien mukaan, vieläpä naurettavuuksiin saakka osa kaikesta siitä, mitä katsovat hyvää ja kunnollista Suomessa syntyneen ja aikaansaadun. Ja toiseltapuolen he järki mielellään lykkäävät suomalaisten niskoille sellaisen, jonka omistamisesta ei heille itselleen olisi iloa eikä kunniaa.*»

Niin, onhan suomalainen urheilija — meidänkin ruotsalaisissa lehdissämme — aina voittaessaan ja kunnostautuessaan »finländare» (olipa nimi sitten vaikka Lehtinen tai Järvinen!) mutta hävitessään ja »diskatuksi» joutuessaan samoinkuin jonkin »siviili»-rötöksen sattuessa aina säälimättömästi »finne».

Joskin Ruotsissa näissäkin suhteissa lienee jossakin määrin myöskin n.s. »kahellaesta ilimoo», on Suomi-vastaisen hengen vastareaktio siellä kuitenkin niin minimaalinen, ettei sitä »i det stora hela» voi ottaa edes huomioon lieventävänä asianhaarana. Ja jos sellainen ihme sattuu — niinkuin tuonnottain erääseen kaunoluistelutuomariin nähden on sattunut — että itse »emämaassa» tukistetaan jotakin tuomaria liiallisesta puolueellisuudesta, niin on siinäkin aina takana jokin henkilökohtainen intriigi ja koko juttu on viritetty vain silmänlumeeksi sellaisille, jotka eivät oikeassa valossa asioita tunne.

Tämän pakinan tarkoituksena ei ole, edelläoleviin tosiseikkoihin viitaten, tehdä mitään uusia ehdotuksia urheilusuhteittemme järjestelemiseksi Ruotsiin nähden, mutta olemme tällä vähäisellä yhteenvedolla tahtonut verestää mieliin vastaisen varalta noiden surullisten naapurisuhteiden juuria ja ilmenemismuotoja. Missään tapauksessa ei mielestämme pitäisi ryhtyä meidän puoleltamme minkäänlaisiin sovitteluihin, joihin Ruotsi ilmeisesti nyt yleisurheilun alalla tähtää, väittäessään Urheiluliittomme puheenjohtajan jo käyneen Canossanmatkalla Ruotsissa. — *Initiatiivi tässä suhteessa ei ole meidän asiamme, vaan heidän!* *Esko.*

* (Tässä ei luonnollisesti nyt ole kysymys varsinaisesti maaotteluvierailuista, mitkä ruotsalaiset kyllä ovat tänä vuonna vastavuoroisesti suorittaneet ja mitkä me — sivumennen sanoen — kaikki kolme, painin, nyrkkeilyn ja jääpallon, voitimme!)

POHJATUULEN

tähän asti ilmestyneiden numeroiden sisällys.

Pohjatuulen kesäkuun numerot ilmestyvät laajana juhannusnumerona »SUVITUULI».

Hinta 4 mk.

HELSINKI 1934 . K. F. PUROMIEHEN KIRJAPAINO O.-Y.